

Onderzoek naar vergroting van het financiële inzicht in het mbo

Onderzoek naar vergroting van het financiële inzicht in het mbo

Ruud van Uffelen

I

Project 4266

Mei 2008

Verantwoording

© 2008 Stichting leerplanontwikkeling (SLO), Enschede

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

Auteur: Ruud van Uffelen

Eindredactie: Jacqueline Kerkhoffs

In opdracht van: CentiQ, platform voor vergroting van financieel inzicht

AN: 5.4266.0085

Inhoud

1.	Inleiding	5
2.	Actuele ontwikkelingen in het mbo	7
2.1	Invoering nieuwe kwalificatiestructuur	7
2.2	Leren, loopbaan en burgerschap	7
2.3	Meer ruimte, minder eenduidigheid	8
3.	Onderzoekmethode mbo	9
3.1	Screening van het vastgestelde eindniveau	10
4.	De resultaten	13
4.1	Relevante kerntaken uit het document 'Leren, Loopbaan en Burgerschap'	13
4.2	Vergroting van financieel inzicht in het mbo	14
5.	Conclusie financiële inzicht methoden voor het mbo	23
5.1	Less is more	23
5.2	Financiële kennis, vaardigheden en inzicht	23
5.3	Kansen voor CentiQ	24
	Bijlage 1: Relevante kenmerken uit de kwalificatiedossiers	25
	Bijlage 2: Aanvullende mbo-begrippen (op alfabet)	67
	Bijlage 3: Mbo-begrippen gematcht met de standaardbegrippenlijst	78

1. Inleiding

Waar wordt in het Nederlandse onderwijssysteem voor 8 tot 18 jarigen aandacht besteed aan bewust omgaan met geld en waar komt dit onderwerp niet aan de orde? Deze onderzoeksvraag stelde CentiQ aan SLO.

Om antwoord te krijgen op deze vraag heeft SLO in 2007 een drietal onderzoeken uitgevoerd:

- 'witte vlekken onderzoek': nagegaan is welke onderwerpen die samenhangen met vergroting van financieel inzicht in de verschillen fasen van het onderwijs aan de orde moeten komen volgende de door het ministerie van OCW vastgestelde kerndoelen en eindtermen. In de publicatie 'Onderzoek naar vergroting van financieel inzicht via het onderwijs' (CentiQ 2007) is aangegeven in welke leergebieden en vakken (onderdelen van) vergroting van financieel inzicht aangeboden moet worden. Kerndoelen en eindtermen bepalen immers wat er in het onderwijs ten minste aan de orde moet komen. Deze publicatie laat tevens zien waar in het onderwijs geen aandacht wordt besteed aan dit onderwerp, de zogenaamde 'witte vlekken'.
- methodescreening: kerndoelen en eindtermen geven aan wat er in het onderwijs aan de orde moet komen, Deze officiële doelen worden in de meeste gevallen in methoden omgezet in lesmateriaal. Docenten geven aan de hand van de methoden les. In de screening van methoden voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs is nagegaan op welke wijze de kerndoelen en eindtermen terug te vinden zijn. In de voorliggende publicatie vindt u het verslag van deze methodescreening;
- enquête onder docenten: de manier waarop een onderwerp daadwerkelijk in de klas aan de orde gesteld wordt is sterk afhankelijk van de wijze waarop docenten omgaan met een methode en het belang dat zij hechten aan een onderwerp. Middel een enquête is nagegaan hoe in de dagelijkse lespraktijk aandacht besteed wordt aan vergroting van financieel inzicht. De resultaten van deze enquête zijn verwoord in de publicatie 'Bijdragen van docenten aan vergroting van financieel inzicht van leerlingen'.

De bovenstaande onderzoeken zijn in 2007 uitgevoerd voor het primair en het voortgezet onderwijs. In de doelgroep 8 tot 18 jaar valt ook het middelbaar beroepsonderwijs. Onderzoek naar witte vlekken, methoden en onder docenten kon voor dit type onderwijs niet direct met de andere onderwijstypen uitgevoerd worden, omdat de nieuwe kwalificatiestructuur mbo nog niet beschikbaar was. Eind 2007 zijn de kwalificatiedossiers mbo door de minister van OCW vastgesteld en heeft CentiQ SLO gevraagd het onderzoek ook voor het mbo uit te voeren.

Voorliggende publicatie is een verslag van dit onderzoek. Deze publicatie beperkt zich tot de kwalificatiedossiers, lesmateriaal is voor het mbo nauwelijks voorhanden en de onderwerpen zijn in het mbo zo nieuw dat onderzoek onder docenten niet zinvol leek. Verderop in deze publicatie komen we hierop terug.

2. Actuele ontwikkelingen in het mbo

2.1 Invoering nieuwe kwalificatiestructuur

Alle opleidingen in het mbo zullen vanaf 2010 volgens de nieuwe kwalificatiedossiers worden gegeven.

Het middelbare beroepsonderwijs leidt op voor vier niveaus:

Niveau opleiding (diploma)	Beroepsbeoefenaar	Eerste diploma (nieuwe structuur)
niveau 1	assistent	medio 2006
niveau 2	vakman/vakvrouw	medio 2007
niveau 3	vakman/vakvrouw	medio 2008
niveau 4	middenkader functionaris	medio 2009

Een kwalificatiedossier bestaat uit kerntaken, werkprocessen en competenties en is op te vatten als het formele kader waaraan een deelnemer aan het eind van de opleiding moet voldoen. Een kwalificatiedossier ontleent zijn formele status aan de goedkeuring van zowel het ministerie van OCW als de kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven.

Het mbo kent twee leerwegen: BOL: beroepopleidende leerweg, waarbij leerlingen fulltime naar school gaan en ten minste 20% van hun schooltijd in de praktijk doorbrengen, BBL: beroepsbegeleidende leerweg, waarbij leerlingen in het bedrijfsleven werken en ten minste 20% van hun tijd op school onderwijs volgen. De kwalificatiedossiers zijn voor beide leerwegen gelijk.

Momenteel is het mbo volop bezig met de implementatie (inrichting) van de nieuwe, competentiegerichte kwalificatiestructuur. Volgens de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) moeten de opleidingseisen voor beroepen per sector op een samenhangende wijze beschreven zijn. Dit gebeurt in de kwalificatiestructuur. De kwalificatiestructuur is een geheel van kwalificaties voor beroepsopleidingen die voor de beroepspraktijk van betekenis zijn en die dient als leidraad voor het middelbare beroepsonderwijs.

De competentiegerichte kwalificatiestructuur beschrijft alle kwalificaties in termen van kerntaken, werkprocessen en competenties. In de, door het ministerie van OCW vastgestelde, kwalificatiedossiers staan de eisen die aan een deelnemer (leerling in het mbo) gesteld worden om in een bepaald beroep aan de slag te kunnen.

2.2 Leren, loopbaan en burgerschap

In het document 'Leren, Loopbaan en Burgerschapscompetenties'¹ staan de kwalificatie-eisen die op het gebied van burgerschap, leren en loopbaan, Nederlands, moderne vreemde talen en rekenen/wiskunde aan deelnemers gesteld worden om te kunnen functioneren als burger in de maatschappij. Dit document kent dezelfde opbouw als het kwalificatiedossier in kerntaken, werkprocessen en competenties. De

¹ Document Leren, loopbaan en burgerschap. Cinop/SLO, april 2007. Zie website mbo2010.

kwalificatie-eisen uit het document leren, loopbaan en burgerschap gelden naast de eisen gelden voor een specifiek beroep. Het document Leren, Loopbaan en Burgerschap en het kwalificatiedossier geven samen aan wat verwacht wordt van iemand die een mbo-diploma krijgt.

In het document leren, loopbaan en burgerschap zijn ook de kwaliteitseisen voor de beheersing van rekenen/Wiskunde opgenomen.

Kerntaken 4 'Functioneert als werknemer in een arbeidsorganisatie' en kerntaak 5 'Functioneert als kritisch consument' zijn voor het onderzoek naar vergroting van financieel inzicht van leerlingen de meest relevante onderdelen uit het document 'Leren, Loopbaan en Burgerschap'.

2.3 Meer ruimte, minder eenduidigheid

De competenties zijn globaal beschreven. Op deze manier is er ruimte voor docent, deelnemer (leerling in het mbo) en praktijkopleider om de opleidingen per praktijksituatie een specifieke invulling te geven. Ook is er ruimte om de opleiding af te stemmen op regionale ontwikkelingen, waardoor er een betere aansluiting kan worden gerealiseerd op basis van de behoefte van het regionale bedrijfsleven.

De consequentie van deze 'ruimte' is dat er voor dit onderzoek nagenoeg geen algemene uitspraken gedaan kunnen worden over het aanbod van onderwijsinhouden die bijdragen aan de vergroting van financieel inzicht van deelnemers.

Door de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur ontstaat er in het middelbare beroepsonderwijs, meer dan in het primaire en voortgezette onderwijs, ruimte voor een eigen invulling (= leerinhouden en keuze van lesmateriaal). Uiteindelijk is elke opleiding per regionaal opleidingscentrum zelf verantwoordelijk voor de invulling van het onderwijs.

3. Onderzoekmethode mbo

De onderzoeksmethode van het mbo zou vergelijkbaar zijn met de gehanteerde methoden voor het primair en voortgezet (speciaal) onderwijs:

- screening op basis van het formele kader: de kwalificatiedossiers
- de keuze van 'hoogscorende' certificeerbare eenheden²
- de (landelijk) meest gebruikte methoden per (hoogscorende) certificeerbare eenheid.

Deze onderzoeksopzet bleek echter in de praktijk niet haalbaar.

De in hoofdstuk 2 geformuleerde ontwikkelingen bieden te weinig kaders om uitspraken te doen over het onderwijsaanbod. Daar komt bij dat de geschetste ontwikkelingen van zeer recente datum is, waardoor ze nog lang niet op alle ROC's zijn doorgevoerd, dat hoeft ook nog niet, want pas in 2010 moeten alle opleidingen volgens het nieuwe format zijn vormgegeven. De nieuwe ontwikkelingen maken dat er nog maar weinig materiaal voor handen is dat gescreend kan worden en dat er nog maar weinig docenten echt ingewerkt zijn in de nieuwe structuur om daarover algemeen geldende uitspraken te doen

Tenslotte hebben de individuele opleidingen in het mbo een dusdanige grote vrijheid wat betreft de inrichting van hun onderwijs, dat er veel meer en divers materiaal gebruikt wordt. Content wordt niet alleen ontwikkeld door de educatieve uitgeverijen. Ook de kenniscentra Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (KBB), diverse branche-organisaties en individuele docenten zelf zijn betrokken bij de ontwikkeling van (les)materiaal. Een andere factor is dat veel content (inhoud) in het mbo via internet (o.a. via Kennisnet, e-experimenten.Kennisnet.nl, of via wolters-noordhoff.nl/wps/portal/bve/zorgplaza) aangeboden wordt.

Na afweging van de hiervoor genoemde factoren en om het onderzoeksproces niet onnodig op te houden, is besloten het onderzoek in het mbo te beperken tot een screening van kwalificatiedossiers en screening van het document leren, loopbaan en burgerschap als de centraal vastgestelde eindniveaus van onderwijs, die voldoende moeten zeggen over de inhoud van het onderwijs.

² Binnen een kwalificatiedossier kan een deel van de werkzaamheden in een bepaald beroep als Certificeerbare Eenheid worden onderscheiden, wanneer dat deel arbeidsmarktrelevantie heeft. Arbeidsmarktrelevantie wil zeggen dat iemand er betaald werk mee kan krijgen. Vaak zullen voor dit deel van het beroep ook aparte functiebenamingen bestaan. Aan een Certificeerbare Eenheid is een certificaat verbonden. Het certificaat is een op de arbeidsmarkt herkend en erkend bewijsstuk dat de betreffende persoon in staat is een afgebakend en samenhangend geheel van werkprocessen afkomstig uit een (of meerdere) kerntaken uit te voeren en beschikt over de daarvoor noodzakelijke competenties

3.1 Screening van het vastgestelde eindniveau

Voor de screening van de kerntaken, werkprocessen en de competenties is gebruik gemaakt van de door de ministeries van OCW en LNV vastgestelde kwalificatiedossiers¹ en het document 'Leren, loopbaan en burgerschap'. In alle kwalificatiedossiers en het document³ spelen 25 SHL competenties⁴, zogenaamde algemene competenties een cruciale rol. Gecombineerd met kerntaken en werkprocessen geven zij aan wat van een deelnemer verwacht wordt aan het eind van zijn opleiding. De 25 SHL-competenties zijn:

- A. Beslissen en activiteiten initiëren
- B. Aansturen
- C. Begeleiden
- D. Aandacht en begrip tonen
- E. Samenwerken en overleggen
- F. Ethisch en integer handelen
- G. Relaties bouwen en netwerken
- H. Overtuigen en beïnvloeden
- I. Presenteren
- J. Formulieren en rapporteren
- K. Vakdeskundigheid toepassen
- L. Materialen en middelen inzetten
- M. Analyseren
- N. Onderzoeken
- O. Creëren en innoveren
- P. Leren
- Q. Plannen en organiseren
- R. Op de behoeften en verwachtingen van de 'klant' richten
- S. Kwaliteit leveren
- T. Instructies en procedures opvolgen
- U. Omgaan met veranderingen en aanpassen
- V. Met druk en tegenslag omgaan
- W. Gedrevenheid en ambitie tonen
- X. *Ondernemend en commercieel handelen*
- Y. *Bedrijfsmatig handelen.*

Van de 25 SHL competenties zijn er 2 competenties die een bijdrage kunnen leveren aan de vergroting van financieel inzicht van mbo-deelnemers;

- (X), Ondernemend en commercieel handelen
- (Y) Bedrijfsmatig handelen.

De competenties zijn door SHL verder uitgewerkt, maar de uitwerkingen in gedragsankers zijn niet vrij te gebruiken. Daarom kunnen hier alleen de competenties en componenten die deel uitmaken van de competenties weergegeven worden.

³ Voor Nederlands en de moderne vreemde talen is het referentiedocument 'Talen in de kwalificatieprofielen' gebruikt. Voor rekenen/wiskunde is het Raamwerk rekenen/wiskunde gebruikt. Zie de website van mbo2010.

⁴ Competenties zijn ontwikkelbare vermogens van mensen waarmee ze in voorkomende situaties adequaat, gemotiveerd, proces- en resultaatgericht kunnen handelen. Competenties zijn samengesteld van karakter en relateren aan onderliggende vaardigheden, kennis en houding. Competenties krijgen pas betekenis in een context. Of iemand over de gevraagde competenties beschikt, wordt zichtbaar in gedrag dat, als één van de voorwaarden, leidt tot succes bij uitoefenen van het beroep.

Competentie	componenten
ondernemend en commercieel handelen	De markt en de spelers daarin kennen
	Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren
	Kansen en mogelijkheden benutten
	Uitbouwen van de commerciële positie van de organisatie
bedrijfsmatig handelen	Financieel bewustzijn
	Kostenbewust handelen
	Inzicht in de dynamiek van de organisatie

4. De resultaten

De analyse van de vastgestelde kerntaken, werkprocessen en competenties, geformuleerd in de door OCW vastgestelde kwalificatiedossiers levert een zeer divers beeld op. Er is in eerste instantie gescreend op begrippen die enige verwantschap veronderstellen met de vier hoofdgebieden uit de oorspronkelijke begrippenlijst:

1. financiële kennis t.a.v. inkomsten en uitgaven
2. financiële kennis t.a.v. producten en instanties
3. financiële vaardigheden
4. consumentengedrag.

In paragraaf 4.1. zijn de resultaten van de screening van het document (geldig voor alle opleidingen) opgenomen. In paragraaf 4.2. zijn de resultaten van de screening van de specifieke kwalificatiedossiers per opleiding opgenomen.

4.1 Relevante kerntaken uit het document 'Leren, Loopbaan en Burgerschap'

De hieronder aangegeven kerntaken en omschrijvingen zijn ontleend aan het hoofdstuk 4 van het document 'Leren, loopbaan en burgerschap'. Deze kerntaken zijn voor alle (mbo) opleidingen en uitstrooprofielen gelijk.

Leren, Loopbaan en Burgerschap	Kerntaak	Omschrijving
Geldig voor alle opleidingen en uitstroom	4 Functioneert als werknemer in een arbeidsorganisatie	• De werknemer maakt gebruik van zijn werknemersrechten en -bescherming, zoals die zijn vastgelegd in <u>cao's</u> en in wettelijke bepalingen.
	5 Functioneert als kritisch consument	• Hij beoordeelt zaken als gebruiksgemak, de kwaliteit, <u>prijs</u>, milieueffecten, gezondheidseffecten, op de korte en lange termijn. • De consument vergelijkt de eigen wensen en mogelijkheden met zijn <u>financiële speelruimte</u>, noodzakelijke voorwaarden en keuzen die de <u>financiële situatie</u> op de langere termijn beïnvloeden. • (Toelichting); Het soort producten neemt toe en de variatie per product neemt toe. Bovendien komt er door veranderend overheidsbeleid, meer verantwoordelijkheid bij de burger te liggen. Bijvoorbeeld op het terrein van verzekeringen en pensioenvoorzieningen. • (Toelichting) Keuzen die hij maakt, kunnen ook gevolgen hebben voor zijn <u>financiële situatie</u> op langere termijn. Voorbeelden daarvan zijn <u>sparen</u>, <u>verzekeren</u>, <u>onbetaald verlof opnemen</u>, <u>pensioenvoorzieningen</u>, etc.

Het document leren, loopbaan en burgerschap is voor alle opleidingen gelijk. Iedere mbo deelnemer moet aan de eisen verwoord in dit document voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor een mbo-diploma. Het is dan ook hét document waarin algemeen, culturele en/of maatschappelijke competenties in zijn vastgelegd die voor elk individu noodzakelijk zijn om in zowel de persoonlijke, maatschappelijke en culturele context te kunnen functioneren. De competenties in de kwalificatiedossiers voor de (beroeps)opleidingen bieden vooral de kaders waarin het individu als professional dient te acteren.

Het document leren, loopbaan en burgerschap biedt vooral in kerntaak 5 aanknopingspunten voor vergroting van financieel inzicht van deelnemers. Materiaal dat docenten gaan gebruiken om onderwijs te verzorgen rond leren, loopbaan en burgerschap is nog volop in ontwikkeling en nog niet voor handen voor onderzoek. Hier ligt voor CentiQ een kans, zij zou materiaal voor het mbo kunnen ontwikkelen passend bij kerntaak 5 van het document leren, loopbaan en burgerschap.

4.2 Vergroting van financieel inzicht in het mbo

Het mbo is beroepsonderwijs in het kader daarvan zou verwacht kunnen worden dat er in dit onderwijs veel aandacht besteed wordt aan het omgaan met geld binnen zogenaamde professionele contexten.

4.2.1 Screening op basis van de begrippenlijst

In de onderstaande tabel is te zien dat de begrippen uit de begrippenlijst die gebruikt is voor onderzoek binnen primair, speciaal en voortgezet onderwijs niet of nauwelijks genoemd worden in de gescreende kerntaken; niet in het document leren, loopbaan en burgerschap en ook niet in een of meer kwalificatiedossiers.

De zeer beperkte score op de begrippenlijst houdt echter niet in dat er in het mbo geen aandacht besteedt wordt aan vergroting van financieel inzicht van deelnemers. Veel van de begrippen zijn wel degelijk in de formeel vastgestelde dossiers terug te vinden, maar altijd binnen een zogenaamde (beroepsmatige) context. De begrippen worden dan ook veelvuldig in deze context gescoord.

În de kolom 'opm.' is door middel van 'gc'-indicatie aangegeven dat het begrip met een verwante term in de kerntaak is gescoord. Deze termen zijn altijd geformuleerd binnen een beroepsmatige context.

Voorbeeld uit de niveau 4-opleiding 'Ondernemer detailhandel' (crebocode 90290)

De ondernemer detailhandel zorgt voor het afsluiten van het afrekensysteem, de opslag van waardepapieren en de administratie daar omheen. Bij kasverschillen spoort hij de oorzaak en onderneemt actie om dit te voorkomen. Hij verzorgt de administratie met betrekking tot de afhandeling van de verkooptransactie en maakt financiële overzichten van de verkooptransacties. Hij zorgt tevens voor het geldtransport.

De onderstreepte termen verwijzen allen naar één of meerdere begrippen. De onderstreepte termen veronderstellen financiële kennis en vaardigheden.

Thema's + begrippen	Begrip expliciet genoemd in het document of een of meer kwalificatiedossier(s)				
	document LLB		kwalificatiedossier		op m.
	ja	nee	ja	nee	
A. Financiële kennis t.a.v. inkomsten en uitgaven					
• (functie en waarde van) geld (binnen sociale, maatschappelijke, culturele en economische context)		x		x	gc
• zakgeld		x		x	
• bijbaantje		x		x	
• vakantiewerk		x		x	
• budget(teren)		x	x		gc
• koopkracht		x		x	gc
• kosten levensonderhoud		x		x	
• BTW/BPM		x	x		
• begroting		x	x		gc
• sparen (rente)	x		x		gc
• geld lenen (procenten)		x	x		gc
• bezittingen en schulden (rood staan)		x	x		
• betalingsverplichting		x	x		gc
• betalingsachterstand		x	x		gc
• sociaal minimum		x		x	
B. Financiële kennis t.a.v. producten en instanties					
• functie van banken en verzekeraars		x		x	gc
• bank- en spaarrekening		x		x	gc
• polissen		x	x		
• verzekering	x		x		
• lening (rente/aflossingstermijn)		x	x		gc
• kredietvorm		x		x	gc
• financiële dienstverleners		x	x		gc
• BKR (Bureau Krediet Registratie)		x		x	
• rol van Europese, landelijke en regionale overheden		x		x	
• (locale, nationale en internationale) belastingen		x		x	gc
• belastingaangifte		x		x	
• effectenmarkt: aandelen/ obligaties/ opties		x		x	
• internationale geldstromen/beursen		x		x	gc
• sociale verzekeringen		x	x		
• indexeringen		x	x		
• balans en jaarrekeningen		x	x		
C. Financiële vaardigheden					
• rekenen met geld (munten en bankbiljetten benoemen, prijzen aflezen, prijzen optellen, prijzen afronden etc.)		x		x	gc
• (elektronisch) betalen		x	x		gc
• geautomatiseerd betalingsverkeer (pinnen, internet)		x		x	gc
• rekening openen		x		x	
• (be)spaarplan opstellen		x		x	
• administratie bijhouden		x	x		gc

Thema's + begrippen	Begrip expliciet genoemd in het document of een of meer kwalificatiedossier(s)				
	document LLB		kwalificatiedossier		op m.
	ja	nee	ja	nee	
• bezwaar- en beroepsprocedures		x	x		
D. Consumentenbewustzijn					
• consumenten-/koopgedrag (keuzen, behoeften, inkomen e.d.)		x		x	gc
• reclame/commercie		x		x	gc
• consumentenorganisaties (consumentenbond, Radar, Kassa)		x		x	
• productinformatie		x		x	gc
• relatie prijs-kwaliteit (6)		x	x		gc
• milieu-effecten (9)		x	x		

Gc = gecontextualiseerd. Term komt niet expliciet voor, maar wordt wel binnen een context (onder een verwante betekenis) gebruikt.

4.2.2 Veel voorkomende begrippen in het mbo

De screening van de kerntaken en werkprocessen (zie bijlage 1), levert een uitgebreide lijst van begrippen op die verwant zijn aan de begrippen uit de oorspronkelijke begrippenlijst van CentiQ die gebruikt is bij het onderzoek in primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Bijlage 2 bevat een volledige mbo-begrippenlijst. In de onderstaande tabel zijn de dertien meest voorkomende mbo-begrippen (b ≥ 7) weergegeven.

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat het begrip is gebruikt
(te maken) kosten	Adaptatietechniek (4), Autotechniek (1, 2), Commercieel medewerker reizen (1), Creatief vakman (1), Eerste Dieselmotortechnicus (1) florist (2), Instructeur paardensport (2), Kok (4), Manager handel (1), Manager opslag en vervoer (2, 3), Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2, 3) Mediavormgever (1) Ondernemer detailhandel (1) Ondernemer detailhandel (2) Pianotechniek (2) Serviceadviseur Mobiliteitsbranche (1) Sociaal-cultureel werker (1) Vakbekwaam medewerker (3) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (2) Werkvoorbereiden (2)	25
(commerciële) offerte/offerteaan vraag	Audicien (5) Brood- en banketbakker (3), Creatief vakman (4), Exportmedewerker (1), florist (2), Interieuradviseur (1), Interieuradviseur (2) Luchtvaartlogisticus (2), Manager handel (3), Mediamanagement (1) Ondernemer detailhandel (2) Ondernemer detailhandel (3) Optiek (2) Pianotechniek (1) Pianotechniek (2) Pianotechniek (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (1) Werkvoorbereiden (1) Werkvoorbereiden (2)	24

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat het begrip is gebruikt
budgetten	Audicien (5), Brood- en banketbakker (3), Interieuradviseur (1) Kok (4), Logistiek supervisor (2), Manager handel (1), Manager opslag en vervoer (1, 2, 3), Mediamanagement (2) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1) Optiek (2) Pianotechniek (2) Podium en evenemententechniek (3) Schoenhersteller(3) Sport en bewegen (3) Sport en bewegen (4), Sport en bewegen (6) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	21
prijs	Diervorzorger (1), Elektrotechnische installaties (3), florist (1), In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (3), Luchtvaartlogisticus (1), Manager handel (1), Manager handel (3) Operationele techniek (1) Pianotechniek (2) Schoenhersteller (2), Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoopsspecialist (1) Verkoper groene detailhandel (5)	17
(deel)begroting	Audicien (5), Manager handel (1), Mediamanagement (2) Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1), Optiek (2) Schoenhersteller(3), Sport en bewegen (6) Tandartsassistent (3) Trimmer gezelschapsdieren (2)	13
financiële informatie	Audicien (5), Creatief vakman (4), Interieuradviseur (1), Manager handel (1), Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1) Pianotechniek (2) Schoenhersteller (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	12
inkoopprijs	Creatief vakman (4), florist (2) Ondernemer detailhandel (2) Optiek (2) Pianotechniek (3) Productiecoördinator (1) Schoenhersteller (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Trimmer gezelschapsdieren (2) Vakfunctionaris huisdierenbranche (1)	10
afrekeningsystemen	florist (2, 3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoopsspecialist (3) Verkoper (3) Verkoper groene detailhandel (3)	9
factuur	Commercieel medewerker reizen (1), Commercieel medewerker reizen (2), Interieuradviseur (2) Middenkaderfunctionaris bouw-infra (3) Pianotechniek (1) Podium en evenemententechniek (3) Serviceadviseur Mobiliteitsbranche (1) Serviceadviseur Mobiliteitsbranche (3)	9
verkoop	Apothekersassistent (1), Chauffeur personenvervoer (2), florist (3), In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (1) Mediavormgever (3) Sport en bewegen (3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Vakbekwaam medewerker (1) Vakbekwaam medewerker (4)	9
financiële administratie	Doktersassistent (3), instructeur paardensport (3) Optiek (2) Pianotechniek (3) Schoenhersteller (3) Tandartsassistent (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	8

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat het begrip is gebruikt
financiën	Gaming (1), Manager handel (1), Manager opslag en vervoer (1), Mediatechnologie (1) Pedagogisch werk (3) Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2) Sport en bewegen (6)	7
jaarrekening	Creatief vakman (4) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1) Pianotechniek (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	7
juiste prijzen	florist (3), Manager handel (3) Ondernemer detailhandel (4) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoopsspecialist (3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoper groene detailhandel (3)	7

4.2.3 Samengestelde begrippenlijst

De voor dit onderzoek relevante begrippen die in het mbo in de kerntaken, werkprocessen en/of competenties zijn geformuleerd, moeten vergeleken kunnen worden met de eerder gehanteerde begrippenlijst. In onderstaande 'samengestelde' begrippenlijst zijn begrippen uit het mbo gematcht aan de standaard begrippenlijst. De volledige lijst is opgenomen in bijlage 3 MBO begrippen gematcht met de standaardbegrippenlijst.

Thema's + begrippen	Vergelijkbaar mbo-begrip geformuleerd in	
	document	kwalificatiedossier
A. Financiële kennis t.a.v. inkomsten en uitgaven		
(functie en waarde van) geld (binnen sociale, maatschappelijke, culturele en economische context)	financiële speelruimte, financiële situatie, onbetaald verlot	(omgaan met) geld, commercie, commercieel beleid, commerciële taken, doorverkoop, economie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financieel aspect, financiële administratieve werkzaamheden, financiële knelpunten, financiële middelen, fraude, gangbare betalingsmiddelen, inkopen, investeringen, investeringsplan/-voorstellen, prijs, prijsonderhandeling, sociale verzekeringen, sociale wet- en regelgeving, sociale wetgeving
budget(teren)	financiële speelruimte, financiële situatie	(deel)begroting, begrote kosten, beheersing van de kosten, budgetbeheersing, budgetoverschrijdingen, budgetten, commercieel beleid, commerciële beoordeling, commerciële doelstelling, commerciële prijs, commerciële resultaten, directe kosten, economie, eindbedragen, financieel afhandelen, financieel aspect, financieel beleid, financieel verantwoord afdelingsbudget, financiële administratie, financiële consequenties, financiële doelstellingen, financiële knelpunten, financiële terugkoppeling, financiën, financiering, financieringsplan, geldlade, holdingbijdragen, indirecte kosten, inkomsten, inkoop, inkoopplannen, inkoopprijs, inkopen, inruilwaarde, juiste prijzen, koop, huur of lease, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenbewust, kostprijs, kostprijsberekeningen, langetermijncontracten, omzet, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, personeelsbudget, prijs, prijsbeleid, productprijs, reissom, sponsoring, starten van een onderneming

koopkracht	financiële speelruimte, financiële situatie, onbetaald verlof	commerciële prijs, economie, financieel afhandelen, financieel aspect, financieel beleid, financiële consequenties, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële overzichten, financiën, gemaakte/gekoppelde kosten, huurovereenkomst, inkomsten, inkoopprijs, investeringen, investeringsbesluit, investeringsplan/-voorstellen, juiste prijzen, koop, huur of lease, kosten-batenanalyses, langetermijncontracten, leasing, omzet, onderhandelingsruimte, prijs, prijsonderhandeling, rekeningen, rekent de bestellingen af, salarisverhoging, sociale wet- en regelgeving, subsidies.
begroting	financiële speelruimte	(commerciële) offerte/offerteaanvraag, (extra) beloning, (deel)crediteringen, (werkplaats)kosten, bandbreedte korting, beheren van de financiën, commerciële doelstelling, contributie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financieel beleid, financieel verantwoord afdelingsbudget, financiële administratie, financiële consequenties, financiële consequenties, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële overzichten, financiële planning, financiën, gemaakte/gekoppelde kosten, holdingbijdragen, indirecte kosten, inkomsten, inkoopplannen, inkoopprijs, inschrijfbegroting, investeringskosten en -opbrengsten, kasverschillen, kosten-batenanalyses, kostenontwikkeling, kostenoverschrijding, kostprijs, kostprijsberekeningen, loonadministratie, marges, nacalculatie, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, prijs, prijsbeleid, prijsstelling, ramingen, realisatiekosten, resultatenrekening, ritprijzen, salarisverhoging, sponsoring, subsidies
bezittingen en schulden (rood staan)	financiële speelruimte, financiële situatie	(te maken) kosten, (deel)crediteringen, (werkplaats)kosten, bewaken van het budget, consignatievoorraad, directe kosten, economie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financiële kennis, financiële middelen, financiën, financiering, inkoopprijs, investeringen, investeringsbesluit, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenoverschrijding kostenoverzichten, langetermijncontracten, onverwachte kosten, overige kosten, resterende betaling
betalingsverplichting	financiële speelruimte, financiële situatie	(aan)betaling, (betalings)afhandeling, betaalwijze, betalingen, betalingsafpraak, betalingscondities, betalingsdocumenten, betalingstermijnen, betalingsvoorwaarden (conform de koopovereenkomst), commerciële prijs, contract, contributie, factuur, financiële consequenties, financiële informatie, financiële middelen, financiën, financiering, holdingbijdragen, huurovereenkomst, inkoopkanalen, inkoopplannen, inkoopproces, inkoopspecificaties, integrale schuldhulpverlening, investeringsbesluit, koop, huur of lease, koopovereenkomst/-contract, kopen op krediet, kostenbeperkende beheerstechnieken, langetermijncontracten, leasing, leveranciersfacturen, leveringscondities/-voorwaarden, leveringscontract nota, onderhandelingsruimte, prijs- en leveringsafspraken, prijsonderhandeling, rekent de bestellingen af, resterende betaling, restitutie, schades en betalingsproblemen, subsidies

B. Financiële kennis t.a.v. producten en instanties		
functie van banken en verzekeraars	sparen, verzekeren	bank, Bank Settlement Plan (BSP), commerciële taken, economie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financieel adviseur, financieel beleid, financiële administratie, financiële informatie, financiële kennis, financiële rapportage, financiën, financieringsbronnen, fraude financieringsmogelijkheden, financieringsplan, geldtransport geldverstrekkers, investeringen, investeringsbesluit polissen en premies, sponsoring, starten van een onderneming
lening (rente/aflossings-termijn)	financiële speelruimte financiële situatie	exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financiële middelen, financiering, geldverstrekkers financieringsmogelijkheden, inkomsten, inkoopplannen, inkoopproces, integrale schuldhulpverlening, koop, huur of lease, kopen op krediet, kosten-batenanalyses, kostenoverzichten, langetermijncontracten, leasing
financiële dienstverleners	financiële speelruimte, financiële situatie	(financiële) belangen, financieel adviseur, financieel beleid, financiële informatie, financiële kennis, financiën, fraude financieringsmogelijkheden, financieringsplan, geldtransport, geldverstrekkers, inkomsten, inkoopplannen, inkoopproces integrale schuldhulpverlening, investeringen, investeringsbesluit, investeringskosten en -opbrengsten, investeringsmoment, investeringsplan/-voorstellen, koop, huur of lease, koopovereenkomst/-contract, kostenbewust, leasing, polissen en premies, starten van een onderneming
balans en jaarrekeningen	geen match	(periodieke) rapportages, balans, bewaken van het budget, BTW, contract, economie, financieel afhandelen, financieel aspect, financieel verslag, financiële administratie, financiële doelstellingen, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële overzichten, financiële planning, financiële rapportage, holdingbijdragen, investeringskosten en -opbrengsten, jaarrekening, kostenoverzichten, kostprijsberekeningen, rekeningen, resultatenrekening
C. Financiële vaardigheden		
rekenen met geld (munten en bankbiljetten benoemen, prijzen aflezen, prijzen optellen, prijzen afronden etc.)	financiële speelruimte, financiële situatie	(inkoop)prijzen, afrekenen, afrekensystemen, bandbreedte korting, bedragen, begrote kosten, beheren van de financiën, berekeningen, commercieel beleid, commercieel werkbaar, commerciële beleidsvorming, commerciële beoordeling, commerciële prijs, commerciële resultaten, commerciële verkoopprijs, directe kosten, eindbedragen, factuur, financieel afhandelen, financieel aspect, financiële administratie, financiële administratieve processen, financiële administratieve werkzaamheden, financiële consequenties, financiële doelstellingen, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële middelen, financiële terugkoppeling, financiën, financiering geldlade, gemaakte/gekoppelde kosten, herstellkosten, indirecte kosten, inkomsten, inkoop, inkoopprijs, inkopen, inruilwaarde, integrale schuldhulpverlening, investeringen, investeringsberekeningen, investeringskosten en -opbrengsten, juiste prijzen, kassa(werk), kassahandelingen, kasverschillen, koop, huur of lease, kopen op krediet, korting, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenberekeningen, kostenoverschrijding, kostprijs, kostprijsberekeningen, leasing,

		loonadministratie, marges, nacalculatie, omzet, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, prijs prijsonderhandeling, prijsstelling, productprijs, realisatiekosten, reissom, rekent de bestellingen af, restitutie, ritprijzen, salarisverhoging, sociale wetgeving
administratie bijhouden	financiële speelruimte, financiële situatie	(commercieel) actieplan, (commerciële) doelstellingen, (financiële) administratie, beheersing van de kosten, beheren van de financiën, berekeningen, bewaken van het budget, commerciële doelstelling, commerciële taken, commerciële verkoopprijs, consignatievoorraad, contract, directe kosten, factuur, financieel afhandelen, financiële administratie, financiële administratieve processen, financiële consequenties, financiële doelstellingen, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële overzichten, financiële rapportage, financiën, financiering, geldlade, gemaakte/gekoppelde kosten, herstelkosten, huurovereenkomst, indirecte kosten, inkomsten, inkoop, inkoopprijs, inkoopproces, inruilwaarde, investeringskosten en -opbrengsten, kassa(werk), kassahandelingen kasverschillen, korting, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenbewust, kostenontwikkeling, kostenoverschrijding, kostenoverzichten, langetermijncontracten, leasing, loonadministratie, nacalculatie, nota, omzet, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, personeelsbudget, prijs, restitutie, resultatenrekening, salarisverhoging
D. Consumentenbewustzijn		
consumenten-/koopgedrag (keuzen, behoeften, inkomen e.d.)	financiële speelruimte, financiële situatie	acquisitieactiviteiten, advies, commerciële doelstelling commerciële keuzes, concurrentie, financiële informatie, financiële knelpunten, financiële middelen, financiën, inkomsten, integrale schuldhulpverlening, koop, huur of lease, kostenbewust, onderhandelingsruimte, prijs, prijsonderhandeling, schades en betalingsproblemen
reclame/commercie	geen match	(marketing-) activiteiten, acquisitie- en verkoopactiviteiten, acquisitieactiviteiten, afbreukrisico, Commercie, commerciële doelstelling, commerciële keuzes, commerciële resultaten, commerciële taken, commerciële verkoopprijs, doorverkoop, financieel beleid, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële planning, investeringen, onderhandelingsruimte, prijs, prijsbeleid, productprijs, sponsoring
relatie prijs-kwaliteit	geen match	commercieel werkbaar, commerciële beleidsvorming, commerciële beoordeling commerciële doelstelling, financieel beleid, financiële kennis, financiële middelen, financiën, financiering, inkoop juiste prijzen, kosten-batenanalyses, kostenbewust, leasing, prijs, prijsbeleid, prijs-kwaliteitverhouding, prijsstelling

Op deze manier is het mogelijk een uitspraak te doen over de mate waarin de financiële kennis en vaardigheden binnen de formele kaders (kerndoelen, eindtermen en competenties) in het onderwijs van 8 tot 18 jaar zijn vastgelegd.

Er kan echter nog geen uitspraak gedaan worden of de begrippen ook daadwerkelijk in de mbo worden aangeboden. Onderzoek in het mbo-onderwijs en onder educatieve materiaal (methoden) moet daar een antwoord op geven.

5. Conclusie financiële inzicht methoden voor het mbo

5.1 Less is more

5.1.1 Less

Het onderzoek naar (veel gebruikte) methoden in het mbo, die een substantiële bijdrage leveren aan het financieel inzicht, levert geen representatieve resultaten op. Het mbo ondergaat momenteel een grote verandering door de invoering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en het daaraan gekoppelde competentiegerichte onderwijs. De formele kaders, de door de overheid vastgestelde kwalificatiedossiers, inclusief het document 'leren, loopbaan en burgerschap' (het wat) bieden elke mbo-opleiding zoveel vrijheden ten aanzien van de inhoud (het hoe) dat er geen sprake is van een of meerdere methoden die een representatief groot marktaandeel hebben.

Dergelijke ervaringen worden door flankerend onderzoek bij o.a. het NICL bevestigd⁵. Een inventariserend onderzoek bij educatieve uitgeverij en kennisnet laten het zelfde beeld zien; in tegenstelling tot het primair en voortgezet onderwijs zijn de marktaandelen van educatief materiaal klein, te klein om op basis daarvan voor het hele mbo geldende uitspreken te doen.

5.1.2 More

Door de toename van het gebruik van digitale leeromgevingen⁶, neemt het aanbod van digitaal les- en informatiemateriaal de laatste jaren aanzienlijk toe. Allerlei instellingen begeven zich op de markt, waaronder NICL, Educatieve uitgeverij, de kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven, diverse platforms (waaronder Het Platform Beroepsonderwijs), kennisnet en mbo-instellingen zelf. Deze toename is voor een deel toe te schrijven aan het gebruik van digitale (open) leercentra, waarin deelnemers (digitaal) materiaal ter beschikking heeft (Blackboard, WebCT, TrajectPlanner) of waarin hij met behulp van diverse zoekmachines, MSN, wikipedia, chatboxen, hyves, youtube en andere informatiekanaalen zelf les- en leermateriaal vindt.

De invoering van competentiegericht onderwijs tendert sterk naar meer op maatgesneden leerroutes, die aansluiten op de wensen en mogelijkheden van de individuele deelnemer. Dit impliceert een toename van de behoefte aan op maat gesneden les- en informatiemateriaal. Een groot aantal educatieve uitgeverijen speelt hier al op in. Dit materiaal is in veel gevallen via zgn. digitale portals (in min of meerdere gevallen on demand) beschikbaar.

5.2 Financiële kennis, vaardigheden en inzicht

5.2.1 Voorkennis en vaardigheden

Het onderzoek naar vergroting van financieel inzicht in het mbo geeft geen duidelijkheid inzicht in het aanbod van leer- en/of informatiemateriaal. Dat neemt niet weg dat er binnen het mbo veel directe en indirecte aandacht besteed wordt aan

⁵ NICL; Nationaal Informatiecentrum voor Leermiddelen, diverse onderzoeken in het mbo.

⁶ Zie voor een definiëring en achtergronden rondom digitale leeromgevingen:

http://ict.slo.nl/achtergronden/dlo.html#begrippen_en_definities

onderwerpen die een beroep doen op de financiële kennis, vaardigheden en inzichten van de deelnemers. Dit onderwerp is echter vrijwel altijd gekoppeld aan de beroepscontext waarin een deelnemer wordt opgeleid en minder bedoeld als ontwikkeling van een algemene vaardigheid.

Het betreft hier (kwalificerend) beroepsonderwijs. Van alle deelnemers (ongeacht welk niveau) wordt verondersteld dat zij bij (start)kwalificering over voldoende kennis over, vaardigheden met en, afhankelijk van het kwalificatieniveau, inzicht hebben in financiële onderwerpen en processen.

Dat veronderstelt dat de leerlingen in het aanleverend (voortgezet (speciaal), voorbereidende beroeps)onderwijs over voldoende basiskennis en vaardigheden beschikken om in het mbo verder te kunnen.

5.2.2 Mbo-aanbod

De geanalyseerde mbo-begrippen met betrekking tot de financiële kennis, vaardigheden en inzicht worden in zogenaamde werkprocessen en kerntaken aangeboden; impliciet en altijd binnen een herkenbare beroepscontext. Steeds mee beroepsopleidingen verzorgen geïntegreerd onderwijs waarin geen onderscheid meer wordt gemaakt in vakken. Hierdoor is de kans klein om bijv. binnen rekenen/wiskunde aandacht te besteden aan vergroting van financieel inzicht. Als dit onderwerp al aan de orde komt is het binnen de context van het beroep waarvoor een deelnemer wordt opgeleid en niet als algemene, generieke vaardigheid. Ook de kerntaken die vallen onder het eerder genoemde document leren, loopbaan en burgerschap worden vaak, als dat mogelijk is, geïntegreerd in beroepscontexten.

Bij de screening van kerntaken (bijlage 1) valt op dat er in de kwalificatiedossiers weinig of geen specifieke aandacht wordt besteed aan vergroting van financieel inzicht van deelnemers. De begrippen die in de begrippenlijst staat die gehanteerd bij het onderzoek in primair, speciaal en voortgezet onderwijs komen in het mbo nauwelijks aan de orde. Waar er sprake is van vergroting van financieel inzicht is dit direct gekoppeld aan de beroepstaak waarvoor leerlingen worden opgeleid.

5.3 Kansen voor CentiQ

Bovenstaande conclusies bieden CentiQ vele mogelijkheden bijdragen te leveren aan het mbo-onderwijs. Daarbij zal vooral de deelnemer doelgroep moeten zijn. Deze deelnemer is gebaad bij kwalitatief hoogstaand informatief lesmateriaal dat:

- aansluiten bij het niveau van de doelgroep (BBL deelnemer niveau 2 is echt een andere deelnemer dan een BOL 4 deelnemer)
- praktisch en liefst interactief is
- aansluit bij de context waarbinnen de deelnemer leert, liefst de beroepscontext.

Bijlage 1: Relevante kenmerken uit de kwalificatiedossiers

Hierna zijn alle kwalificatiedossiers op alfabetische volgorde weergegeven en is aangegeven welke kerntaken verwantschap hebben met vergroting van financieel inzicht van deelnemers. De begrippen bij de begrippenlijst zoals die is gebruikt bij het onderzoek binnen primair, speciaal en voortgezet onderwijs is daarbij vrij ruim geïnterpreteerd en waar nodig/mogelijk aangevuld met mbo-begrippen (zie bijlage 2 en 3).

De hieronder aangegeven kerntaken en omschrijvingen zijn ontleend aan het deel B (de kwalificaties) van de beschikbare Kwalificatiedossiers⁷.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Aankomend verkoopmedewerker 90910 Aankomend verkoopmedewerker	x				1 Assisteert bij ontvangst en verwerking van goederen	Hij kijkt voor het aanvullen in de presentatie of er afwijkingen zijn aan de artikelen, waarbij hij let op kwaliteit, kwantiteit, <u>prijsstelling</u> en de aanwezigheid van prijsetiketten, beveiligingslabels en/of andere labels.
Adaptatietechniek 93660 Medewerker adaptatietechniek 93670 Adaptatietechnicus		x			4 Ontwikkelt adaptaties en individuele aanpassingen aan revalidatiehulpmiddelen, maakt deze afleveringsklaar en levert ze af	Aan de hand van de werktekening of werkplan ondersteunt de adaptatietechnicus de adaptatieadviseur door vragen over de technische mogelijkheden, <u>kosten</u>, kwaliteit en duurzaamheid en over de aanpassing en reparatie van het hulpmiddel te beantwoorden.
Allround operator 90012 Operator B 90011 Allround operator productietechniek 90014 Allround operator voedingsindustrie 90013 Specialist textiel					1 Beheersen productieproces	De allround operator werkt efficiënt en <u>kostenbewust</u>.

⁷ Zie <http://www.kwalificatiesmbo.nl/smartsite.shtml?id=34868>

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Analist 93711 Analist klinische chemie 93712 Analist pathologie 93715 Microbiologisch analist 93713 Biotechnologisch analist 93714 Chemisch-fysisch analist 93716 Technisch Onderwijs assistent				x x x x x x	geen match	geen match
Apothekersassistent 91300 Apothekersassistent				x	1 Farmaceutische patiëntenzorg bieden	• Ze registreert het geneesmiddel en voert eventuele <u>kassahandelingen</u> uit. • Zij adviseert over mogelijke producten of alternatieven, geeft het zelfzorgmiddel mee, geeft informatie over de geneesmiddelen en het gebruik, registreert eventueel de <u>verkoop</u> en handelt de <u>verkoop af aan de kassa</u>.
					2 Bereiden, bestellen en beheren van geneesmiddelen	• Zij plaatst bestellingen bij de leverancier en let daarbij op de <u>prijs-kwaliteitverhouding</u> van de producten, ziet toe op een tijdige levering, verwerkt de geleverde bestellingen en draagt eventueel zorg voor levering aan zorgvragers.
Assistent bouw en infra 92090 Assistent bouw en infra	x				geen match	geen match
Assistent logistiek medewerker 93730 Assistent logistiek medewerker	x				geen match	geen match
Assistent medewerker mode/maatkleding/interieur 92520 Assistent medewerker mode/maatkleding/interieur	x				geen match	geen match
Assistent medewerker voedsel en leefomgeving 97471 Assistent medewerker dierverzorging	x				geen match	geen match

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
97472 Assistent medewerker groene detailhandel	x					
97473 Assistent medewerker natuur en leefomgeving	x					
97474 Assistent medewerker plantenteelt	x					
97475 Assistent medewerker voedingsindustrie	x					
Assistent Mobiliteitsbranche 91740 ⁸ Assistent mobiliteitsbranche	x				geen match	geen match
Assistent operator 90452 Basisoperator 90451 Assistent operator productietechniek	x x				geen match	geen match
Audicien 91580 Audicien				x	5 Voert het management van een bedrijf/vestiging	- De audicien vraagt <u>offertes</u> op. Hij onderhandelt met leveranciers over <u>(inkoop)prijzen</u>, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden. - De audicien controleert en bewaakt de vastgestelde <u>begroting en budgetten</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop zonodig maatregelen. - De audicien organiseert de <u>(financiële) administratie</u>. - Hij houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving, de voorschriften van <u>zorgsystemen</u> en de eigenheid van de onderneming.
Autoschadehersteller 91750 Autoschadehersteller niveau 2 91760 Autoschadehersteller niveau 3		x		x	geen match	geen match

⁸ nummer per 1-3-2007

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Autospuiter 91770 Autospuiter niveau 2 91780 Autospuiter niveau 3		x	x		geen match	geen match
Autotechniek 93410 Autotechnicus 93420 Eerste autotechnicus 93430 Technisch specialist Personenauto's		x	x		1 Voert onderhoud uit aan personenauto's	(Toelichting) Hij mag nooit concessies aan de veiligheid doen, maar hij mag ook niet de klant onnodig op <u>kosten</u> jagen. (Toelichting) Hij mag nooit concessies aan de veiligheid doen, maar hij mag ook niet de klant onnodig op <u>kosten</u> jagen.
				x	2 Voert reparaties uit aan personenauto's	
Aviation Operations Officer 93010 Aviation Operations Officer				x	geen match	geen match
Betontimmerman 93310 Betontimmerman primair 93320 Betontimmerman voortgezet		x	x		geen match	geen match
Brood- en banketbakker 90720 Brood- en banketbakker 90732 Allround broodbakker 90731 Allround brood- en banketbakker 93720 Leidinggevende ambachtelijke bakkerij		x	x x	x	3 Geeft leiding	- De Leidinggevende ambachtelijke bakkerij maakt analyses en evaluaties van de <u>omzet</u> van de afdeling op basis van relevante informatie. Hij voert <u>kostenberekeningen</u> uit van producten, diensten, activiteiten en speciale bestellingen op basis van relevante informatie. - De Leidinggevende ambachtelijke bakkerij stelt behoeften en tekorten aan materialen en middelen vast en maakt bestellijsten en <u>inkoopspecificaties</u>. Hij selecteert leveranciers, vraagt <u>offertes</u> aan en beoordeelt ontvangen <u>offertes</u> en daarbij behorende leveringscondities. - De Leidinggevende ambachtelijke bakkerij bewaakt de beschikbaar gestelde <u>budgetten</u> en vermijdt <u>budgetoverschrijdingen</u>. Daartoe vergelijkt hij de <u>toegestane kosten</u> met de werkelijk <u>gemaakte kosten</u> van de afdeling. Hij verklaart eventuele verschillen, neemt maatregelen ter bijsturing van de <u>verkoopresultaten</u> en/of ter beperking van de kosten, en/of doet voorstellen aan de manager/ondernemer ter opheffing van het verschil. Hij organiseert de <u>financiële administratieve processen</u> en voert deze administraties/registraties uit

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						of delegeert bepaalde administraties/registraties. Mede aan de hand van de beoordelingsgesprekken besluit hij of een medewerker in aanmerking komt voor een verandering in functie of <u>beloning</u> en eventueel voor beëindiging van de dienstbetrekking.
Carrosserietechnicus 93790 Carrosserietechnicus niveau 2 91810 Carrosserietechnicus niveau 3		x		x	geen match	geen match
Chauffeur goederenvervoer 91830 Chauffeur goederenvervoer		x			geen match	geen match
Chauffeur personenvervoer 91842 Taxichauffeur 91841 Chauffeur openbaar vervoer 91843 Touringcarchauffeur/reisleider		x			1 Voert personenvervoer uit over de weg	De chauffeur personenvervoer houdt de benodigde <u>(financiële) administratie</u> en kashandelingen bij. De chauffeur openbaar vervoer draagt zorg voor de <u>consignatievoorraad</u> vervoerbewijzen, <u>wisselgeld</u>, informatiebrochures en dienstregelingbrochures.
					2 Gaat op professionele wijze om met passagiers	De chauffeur personenvervoer controleert vervoerbewijzen/reisdocumenten van passagiers of <u>verkoopt</u> vervoerbewijzen en rekent af met de passagier.
Commercieel medewerker reizen 90652 Verkoper vakantie reizen 90653 Verkoper zakenreizen 90651 Verkoper touroperating 93350 Leidinggevende verkoop reizen			x		x	1 Verkoopt reizen - Hij berekent de <u>reissom</u> (inclusief toeslagen) en legt dit aan de klant voor. - Hij stelt een <u>factuur</u> op, maakt een bevestiging van de gemaakte afspraken en verstrekt deze aan de klant, het bedrijf en de leverancier. Hij geeft de noodzakelijke bijbehorende specifieke informatie met betrekking tot bijvoorbeeld inentingen, benodigde visa en <u>valuta</u>. - De Commercieel medewerker reizen berekent de <u>(aan)betaling</u> en maakt een <u>betalingafspraak</u> met de klant, en komt, indien van toepassing, met de klant de <u>(aan)betaling</u> overeen. - De Commercieel medewerker reizen is <u>commercieel</u> ingesteld. Door het toepassen van de juiste verkoop- en adviesvaardigheden probeert hij zo goed mogelijk op de wensen van de klant afgestemde reizen te verkopen, waarbij de tijd die hij besteedt en de <u>kosten</u> die hij maakt in verhouding staan tot het commerciële resultaat.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						Onder aanverwante producten worden bijvoorbeeld <u>verzekeringen</u>, vervoer naar het vertrekpunt, vervoer op de plaats van bestemming en excursies verstaan
					2 Voert administratie en relatiebeheer uit	- De Commercieel medewerker reizen verwerkt bijboekingen, wijzigingen, (deel)annuleringen of <u>(deel)crediteringen</u> in de boeking. - De Commercieel medewerker reizen bewaakt actief <u>betalingen en betaalafspraken</u> van de door de klant <u>verschuldigde reissom</u>. Hij controleert boekingen en geldstromen. Hij neemt contact op met de klant wanneer (dreigt dat) de reissom niet op tijd wordt betaald, en informeert zo nodig de leidinggevende hierover. - Hij verzorgt, indien van toepassing, bij wijzigingen in de boeking de (gedeeltelijke) <u>restitutie</u> van de door de klant gedane betalingen. - In voorkomende gevallen controleert hij de verrekening via het <u>Bank Settlement Plan</u> (BSP) aan de hand van de <u>facturen</u>. - De Commercieel medewerker reizen controleert <u>leveranciersfacturen</u> en reisbescheiden en verwerkt, na overleg met de leidinggevende, de leveranciersfacturen in het systeem. - De Commercieel medewerker reizen vangt klachten en <u>verzekeringsclaims</u> op.
					3 Geeft leiding	- De Leidinggevende verkoop reizen stelt een <u>(commercieel) actieplan</u> op voor zijn team ten behoeve van <u>verkoop en kwaliteit, dat bijdraagt aan de commerciële doelstelling van het bedrijf</u>. - Mede aan de hand van de beoordelingsgesprekken besluit hij of medewerkers in aanmerking komen voor een verandering in functie of <u>beloning</u> en eventueel voor beëindiging van de dienstbetrekking. - Hij bespreekt veranderingen in het werk, de <u>commerciële resultaten</u> van zijn team, de actuele zaken en de knelpunten.
Constructiewerker 90992 Constructiewerker Staalbouw 90991 Constructiewerker Gevelbouw		x x			geen match	geen match

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Creatief vakman 93681 Glazener 93682 Keramist				x	1 Geeft producten vorm	- Vervolgens formuleert hij de uitgangspunten voor de vormgeving en maakt hij een globale inschatting van de <u>kosten</u>. - Ook berekent de beroepsbeoefenaar de <u>financiële</u> en technische haalbaarheid, rekening houdend met de wettelijke richtlijnen en veiligheidsvoorschriften
				x	4 Geeft als ondernemer invulling aan zijn vakmanschap	- Hij geeft aan welke (<u>marketing-</u>) activiteiten op welke moment ondernomen moeten worden en welke middelen en mensen daarvoor nodig zijn. - De beroepsbeoefenaar bepaalt de <u>verkoopprijs</u> of een <u>tarief</u> voor een dienst op basis van de te behalen <u>winstmarge</u>, de <u>inkoopprijs</u>, de <u>BTW</u> en de <u>gemaakte kosten</u>. In sommige gevallen stelt hij een <u>offerte</u> op of werkt hij op basis van <u>nacalculatie</u>. - De beroepsbeoefenaar controleert en bewaakt de <u>vastgestelde begroting</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop zonodig maatregelen. Hij stelt een <u>jaarrekening</u> op, eventueel samen met een administrateur, waardoor hij zich extern kan verantwoorden. Hij draagt zijn <u>btw</u> correct af. - De beroepsbeoefenaar beoordeelt <u>investeringen</u> voor aankoop van productiemiddelen, eventueel ook buiten het eigen taalgebied. De beroepsbeoefenaar rekent de <u>investeringskosten</u> en <u>-opbrengsten</u> door, onderzoekt de <u>financieringsmogelijkheden</u> en neemt een <u>investeringsbesluit</u>. - De beroepsbeoefenaar voert de (<u>financiële</u>) <u>administratie</u> zelf uit of besteedt bepaalde administraties/registraties uit aan derden. - De beroepsbeoefenaar vraagt <u>offertes</u> op, eventueel ook buiten het eigen taalgebied. Hij onderhandelt met leveranciers over (<u>inkoop</u>)<u>prijzen</u>, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden.
Diervorzorger 97363 Diervorzorger melkvee 97362 Diervorzorger hokdieren 97361 Diervorzorger graasdieren 97394 (?) Diervorzorger recreatiedieren 97365 Proefdierenverzorger			x		1 Voert en verzorgt dieren	Bij het voorbereiden van het voeren en tijdens het voeren houdt de diervorzorger rekening met factoren als het voeradvies, de conditie van de dieren, het productiestadium en het eetgedrag van de dieren. Ook spelen de beschikbaarheid, samenstelling, kwaliteit en <u>prijs</u> van het voer een rol.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Doktersassistent 91310 Dokters-assistente				x	3 Zorgdragen voor de praktijkvoering	Zij doet de <u>financiële administratie</u> en maakt in enkele gevallen ook roosters
Eerste Dieselmotortechnicus 90900 Eerste dieselmotortechnicus			x		1 Verhelpt storingen aan verbrandingsmotoren	Wanneer een Eerste Dieselmotortechnicus leerlingen en collega's instrueert en ondersteunt, moet hij een afweging maken tussen leereffect en <u>kosten</u>.
					3 Inspecteert verbrandingsmotoren	(Toelichting) Het demonteren kan in aanwezigheid van <u>verzekeringsexpert</u> plaatsvinden. De Eerste Dieselmotortechnicus bepaalt zo nodig in overleg met de inspecteur of verzekeringsexpert of onderdelen voor inspectie/analyse al dan niet mogen <u>gereinigd</u> (i.v.m. het uitwissen van slijtage- en/of schadesporen).
Elektrotechnische industriële producten en systemen 92390 Monteur 92400 Eerste monteur 92410 Technicus		x	x	x	geen match	geen match
Elektrotechnische installaties 92250 Monteur elektrotechnische installaties 92260 Eerste monteur elektrotechnische installaties 92270 Technicus elektrotechnische installaties		x	x	x	3 Geeft leiding aan monteurs en coördineert de werkzaamheden	Hij controleert of er materiaaltekorten dreigen voor de nog lopende werkzaamheden. Hij stelt zich actief op de hoogte van materiaal-, materieel- en gereedschapsoorten, -eigenschappen en -<u>prijzen</u> en doet voorstellen om hierin de juiste keuzes te maken.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
					4 Onderzoekt exportmogelijkheden en organiseert vervolgactiviteiten	transport in orde en overlegt met de <u>verzekeringsagent</u> over de <u>polissen en premies</u>. • Bij <u>schades en betalingsproblemen</u> in verband met de transportkosten onderneemt de exportmedewerker binnendienst actie binnen de kaders van de organisatie en de gemaakte afspraken door in veel gevallen de desbetreffende betrokkenen en verantwoordelijken in te schakelen transport in orde • De exportmedewerker buitendienst maakt in het <u>exportmarketingplan</u> de keuze op welke manier hij de markt gaat bewerken. Hij verwerkt in het exportmarketingplan de <u>acquisitie- en verkoopactiviteiten</u>, het product-, <u>prijs-</u>, distributie- en promotiebeleid en de mogelijke betalings- en leveringscondities. Hij neemt in het plan de <u>financiële haalbaarheid</u> op door de te maken <u>kosten</u> en te verwachten baten voor de activiteiten aan te geven. • De exportmedewerker buitendienst bespreekt, bij samenwerking met een tussenpersoon, met zijn leidinggevende vooraf de taak- en kostenverdeling omtrent de acquisitie- en verkoopactiviteiten. Hij maakt daarnaast een tijdsschema van de activiteiten. Deze onderdelen stemt hij af op de situatie in het exportgebied. • (Toelichting) Voor het onderzoeken van de exportmogelijkheden is het belangrijk dat de exportmedewerker buitendienst op de hoogte is van de beleidsplannen van de eigen onderneming, de <u>exportmarkt</u>, de concurrentie, de (internationale) ontwikkelingen, het (geografische) afzetgebied en de mogelijke <u>commerciële kansen en bedreigingen</u>.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Florist 97420 Junior Florist 97430 Senior Florist 97440 Ondernemer florist		x	x	x	1 Vervaardigt bloemwerk en plantenarrangementen 2 Verricht werkzaamheden ten behoeve van de verkoop 3 Verkoopt en verleent service	- De florist berekent de <u>prijs</u> van het gemaakte bloemwerk of plantenarrangement volgens de procedures van het bedrijf. Hij berekent alle gebruikte materialen en eventuele <u>overige kosten</u> nauwkeurig in de prijs. Voor de senior florist en de ondernemer florist geldt extra dat ze bovenop de gebruikte materialen en overige kosten, een inschatting maken van de <u>commerciële prijs</u> die de klant moet betalen. (Toelichting) De florist stelt bloemwerk en plantenarrangementen samen die aan de wensen van de opdrachtgever voldoen en <u>commercieel</u> verantwoord is. - De florist maakt voor openingstijd de winkel gereed om klanten te ontvangen: hij ruimt de winkel op, stelt de buitenpresentatie op, verzorgt het binnenklimaat, optimaliseert de voorraadhoogte in de winkel en maakt het <u>afrekensysteem</u> gebruiksklaar. - Hij vraagt zonnodig <u>offertes</u> op voor de gewenste producten. Hij maakt een keuze uit de inkoopkanalen en leveranciers. Hij onderhandelt met leveranciers over (<u>inkoop</u>)<u>prijzen</u> en kwaliteit, leveringsvoorwaarden en levertijden. Hij registreert en evalueert de <u>inkoop</u>. - Hij bepaalt op basis van de te behalen <u>winstmarge</u>, de <u>inkoopprijs</u>, de <u>BTW</u>, de <u>gemaakte en te maken kosten</u> en de <u>verkoopprijs</u> van de producten
Gaming 93220 Gamedesigner				x	1 Maakt marktgericht gameconcept	Hij overlegt met betrokkenen over te maken creatieve en <u>commerciële keuzes</u>. De Gamedesigner bepaalt het beoogde resultaat wat betreft eisen, wensen en mogelijkheden, hij bepaalt tijdsplanning, <u>financiën</u>, kwaliteit, organisatie, inzet van mensen en middelen.
Helpende zorg en welzijn 92640 Helpende zorg en welzijn		x			1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van een werkplanning	(Toelichting) Zij hanteert bij haar werkzaamheden de normen en waarden die in de beroepscode van de beroepsgroep zijn opgenomen. De helpende zorg en

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						welzijn werkt veilig, hygiënisch, <u>kostenbewust</u> , milieubewust en ergonomisch verantwoord.
Horeca-assistent 90660 Horeca-assistent	x				1 Voert eenvoudige werkzaamheden in de horeca uit	De Horeca-assistent <u>rekent de bestellingen af</u> met de gasten/klanten, volgens aanwijzingen van collega's of leidinggevende en neemt hierbij relevante voorschriften en richtlijnen in acht, Hij maakt gebruik van het kassasysteem en slaat op de kassa de juiste codes of bedragen aan en rekent <u>eindbedragen af</u> met <u>verschillende betalingswijzen</u>.
ICT beheer 93191 ICT-beheerder 93192 Netwerkbeheerder				x x	1 Ontwikkelen van (onderdelen van) informatiesystemen	De functionaris onderzoekt hoe met behulp van ICT in de vastgestelde informatiebehoefte kan worden voorzien en levert daartoe zowel een functioneel als technisch ontwerp op. Daarbij stelt hij ook globale planningen en <u>kostenoverzichten</u> op.
In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving 97081 Inkoper groothandel voedsel en leefomgeving 97082 verkoper groothandel voedsel en leefomgeving			x x		1 Bereidt in- en verkoop voor	- Hij maakt mede op basis van de informatie afkomstig uit zijn netwerk keuzes voor zijn onderneming op het gebied van <u>inkoop of verkoop</u>. (Toelichting) Voor de <u>omzet</u> en de reputatie van het bedrijf is een goede kwaliteit van in te kopen en te verkopen producten essentieel. Het <u>afbreukrisico</u> van werkzaamheden voorafgaand aan de feitelijke in- en verkoop is groot.
					2 Koopt producten voedsel en groen in	- Hij maakt <u>prijs- en leveringsafspraken</u> en zorgt dat een overeenkomst tot stand komt. Hij koopt in via de klok, verstrekt opdrachten aan commissionairs en koopt partijen in via kwekers. Hij bereidt contracten voor. - Bij het <u>inkopen</u> van producten houdt de inkoper de balans in de gaten tussen het leveranciersbelang en het belang van het eigen bedrijf.
					3 Verkoopt groothandelsproducten voedsel en groen	- De verkoper groothandel voedsel en leefomgeving attendeert klanten op nieuwe en goed lopende producten en informeert ze over <u>prijzen</u> en verkrijgbaarheid. - De verkoper groothandel voedsel en leefomgeving onderhandelt met afnemers over de verkoopvoorwaarden (<u>prijs</u>, kwaliteit hoeveelheid), beslist met welk bod en welke voorwaarden hij akkoord gaat en komt tot een vastgelegde overeenkomst. (Toelichting) Bij het verkopen van producten houdt de verkoper groothandel voedsel en leefomgeving de <u>balans</u> in de gaten tussen het klantbelang en het belang van het eigen bedrijf.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Installatietechniek 93150 Monteur 93163 Eerste monteur Woningbouw 93162 Eerste monteur Utiliteit 93161 Eerste monteur Dak 93170 Leidinggevend monteur		x	x x x	x	geen match	geen match
Instructeur paardensport 97220 Begeleider paardensport II 97230 Instructeur paardensport III 97241 Instructeur paardensport IV 97242 Manager paardensportbedrijf		x	x		2 Ontwikkelt en onderhoudt eigen competenties	De instructeur paardensport weegt af welke activiteiten het meest geschikt zijn om zijn competenties te ontwikkelen. Hierbij houdt hij rekening met een aantal randvoorwaarden zoals <u>kosten</u> en beschikbare tijd
				x	3 Voert publieksgerichte activiteiten uit	(Toelichting) Zo houdt hij bijvoorbeeld rekening met verenigings- of bedrijfsbelangen, <u>financiële middelen</u>, personele capaciteit en accommodatie.
				x	4 Ontwikkelt sporttechnisch beleid en voert sporttechnisch kader aan	De instructeur paardensport voert de <u>financiële administratie</u> uit.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Interieuradviseur 90940 Interieuradviseur				x	1 Adviseert, ontwerpt en verkoopt 2 Registreert en bewaakt de uitvoering van het ontwerp	• Op basis van de wensen en het te besteden <u>budget</u> besluit hij, of hij alleen of samen met een ervaren collega/leidinggevende de klant een totaaladvies kan geven voor de inrichting van de ruimte. Hij overtuigt de klant van het totaaladvies en stelt aan de klant voor om een ontwerp en/of <u>offerte</u> te maken voor de in te richten ruimte en maakt afspraken met de klant over de vervolgstappen (het bezoeken van de ruimte, het bespreken van het ontwerp en/of de offerte) • Daarnaast stelt hij het bijbehorende <u>financiële plaatje</u> op. • Na goedkeuring door de ervaren collega/leidinggevende bespreekt de interieuradviseur het ontwerp en de <u>financiële consequenties</u> met de klant en geeft een toelichting en motivatie op het ontwerp. • Hij verstuurt het definitieve ontwerp en de <u>offerte</u> volgens organisatiespecifieke procedures naar de klant. • Indien de klant akkoord gaat met het ontwerp en de offerte zorgt de interieuradviseur voor de <u>(betalings)afhandeling</u> door de klant in voorkomende gevallen een <u>aanbetaling</u> te laten doen en/of een <u>koopovereenkomst</u> te laten tekenen. • (Toelichting) Het totaaladvies is een advies op maat dat is afgestemd op de wensen van de klant, maar ook op de <u>(commerciële) doelstellingen</u> van de organisatie. • Alle zaken die vanuit het bedrijf gezien bijgehouden moeten worden zoals logistieke zaken, opdrachtbevestigingen van leveranciers, <u>kostprijs</u> en planning verzamelt hij en legt hij vast in een logistiek dossier. • Hij loopt met de klant het ontwerp en de afspraken in de <u>offerte</u> na, licht de uitgevoerde werkzaamheden toe en geeft de klant adviezen en informatie ten aanzien van service, garantie, onderhoud, gebruik, toepassingen en uitvoeringen. • De interieuradviseur rondt de oplevering met de klant administratief af door de klant te laten tekenen, een <u>aanbetaling</u> van de klant aan te nemen of aan de klant aan te geven dat deze een <u>factuur</u> zal ontvangen.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Juridisch medewerker 90433 Sociale zekerheid 90435 Personeel en arbeid 90432 Openbaar bestuur 90434 Zakelijke dienstverlening					1 Onderhoudt de klantcontacten	Soms staan er grote (<u>financiële</u>) belangen op het spel en kan de juridisch medewerker te maken krijgen met agressie. Hij dient te allen tijde alert te zijn op de mogelijkheid van <u>fraude</u> en oneigenlijk gebruik.
					2 Werkt aan de dossiers	Hij toont inzicht in de financiële belangen van de eigen organisatie door kostenbewust te werken. (Toelichting) Het werken aan dossiers betreft enerzijds activiteiten waarbij inzet van specifieke juridische/fiscale/<u>financiële kennis</u> noodzakelijk is (dossieronderzoek en het opstellen van juridische documenten) en anderzijds activiteiten die een meer administratief/beheersmatig karakter hebben (dossierbeheer).
Kok 90760 Kok 90772 Zelfstandig werkend Kok 90771 Instellingskok 93360 Leidinggevende keuken		x			3 Vernieuwt en verbetert de dienstverlening van de keuken	- Hij voert <u>kostprijsberekeningen</u> uit en bepaalt voor elk gerecht de <u>verkoopprijs</u>. - De Kok doet voorstellen voor verbetering van de efficiency van de keuken en de <u>beheersing van de kosten</u> van de keuken.
			x		4 Geeft leiding	- De Leidinggevende keuken maakt analyses en evaluaties van de <u>omzet</u> van de afdeling op basis van relevante informatie. Hij voert <u>kostenberekeningen</u> uit van producten, diensten, activiteiten en speciale bestellingen op basis van relevante informatie. - De Leidinggevende keuken bewaakt de beschikbaar gestelde <u>budgetten</u> en vermijdt <u>budgetoverschrijdingen</u>. Daartoe vergelijkt hij de toegestane <u>kosten</u> met de werkelijk gemaakte kosten van de afdeling. Hij verklaart eventuele verschillen, neemt maatregelen ter bijsturing van de <u>verkoopresultaten</u> en/of ter beperking van de kosten, en/of doet voorstellen aan de manager/ondernemer ter opheffing van het verschil. Hij organiseert de <u>financiële administratieve processen</u> en voert deze administraties/registraties uit of delegeert bepaalde administraties/registraties. - Mede aan de hand van de beoordelingsgesprekken besluit hij of een medewerker in aanmerking komt voor een verandering in functie of <u>beloning</u> en eventueel voor beëindiging van de dienstbetrekking. - De Leidinggevende keuken maakt periodiek rapportages van werkzaamheden en geeft <u>financiële terugkoppeling</u> naar de ondernemer.
				x		

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Koude- en luchtbehandelingstechniek 92300 Aircomonteur 92311 Eerste monteur 92312 Inspectiemonteur 92320 Servicetechnicus		x	x x	x	geen match	geen match
Lassen 91060 Basislasser 91070 Lasser Allround		x	x		geen match	geen match
Logistiek medewerker 90250 Logistiek medewerker 90253 Logistiek medewerker mobiliteitsbranche 90254 Logistiek medewerker versindustrie 90257 Logistiek medewerker groothandel		x x x x			geen match	geen match
Logistiek supervisor 90250 Logistiek supervisor 90212 Logistiek supervisor mobiliteitsbranche				x x	1 Levert input voor en voert het beleid uit	- De logistiek supervisor doet in overleg met de leidinggevende, op basis van het afdelingsplan, de richtlijnen en verzamelde informatie, een gedetailleerd voorstel voor een <u>financieel verantwoord afdelingsbudget</u> - Hierbij richt hij zich op onder meer lay-out, routing van het magazijn, het ontvangen en opslaan van goederen, het verzendklaar maken van goederen, het inventariseren van de voorraad, het <u>bewaken van het budget</u> en uren, personeel, onderhoud en innovatieve technologieën. - De logistiek supervisor rapporteert periodiek aan de leidinggevende over de voortgang van de implementatie van de verbetervoorstellen, over de resultaten van de logistieke deelprocessen, over het verloop van de logistieke processen en over de mate waarin de afdeling 'op koers' is ten opzichte van het afdelingsplan, waaronder de <u>kostenontwikkeling</u> ten aanzien van personele inzet, materieel en hulpmiddelen voor de afdeling en de organisatie.
					2 Stuurt het logistieke proces aan	Ook gaat hij na of het werk volgens de vastgestelde kwaliteitseisen en binnen het <u>budget</u> is uitgevoerd.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
					4 Onderhoudt zakelijke contacten	De logistiek supervisor maakt afspraken met klanten, leveranciers en logistieke dienstverleners en verwerkt dit in <u>contractvoorstellen</u>. Daarna zorgt de logistiek supervisor ervoor dat de <u>contracten definitief</u> worden gemaakt.
Logistiek teamleider 90200 Logistiek teamleider			x		4 Ondersteunt bij de inzet van mensen en middelen	De logistiek teamleider informeert tijdens periodiek overleg met de leidinggevende over de (dagelijkse) planning, de uitgevoerde werkzaamheden, de behaalde resultaten, de gewerkte uren, het ziekteverzuim, <u>de omzet</u> en eventuele knelpunten.
Luchtvaartdienstverlener 91850 Luchtvaartdienstverlener				x	2 Bereidt de vlucht voor en begeleidt passagiers in het vliegtuig	Bij de verkoop maakt zij gebruik van de handcomputer en registreert de verkochte producten en de omzet en overhandigt dit aan de leidinggevende. Zij rekent af met <u>gangbare betalingsmiddelen</u> evenals <u>vreemde valuta</u>.
Luchtvaartlogisticus 91860 Luchtvaartlogisticus				x	1 Verwerft opdrachten en onderhoudt contacten met opdrachtgevers en vervoerders	- Hij adviseert over een passend aanbod en onderhandelt binnen de grenzen van zijn mogelijkheden over de <u>prijs</u>. - Aan de hand van verkoopgesprekken stelt de luchtvaartlogisticus <u>offertes</u> en gestandaardiseerde <u>contracten</u> op. - Hiervoor maakt hij eenvoudige berekeningen en verwerkt hij gegevens met betrekking tot o.a. traject, tijd, route, <u>prijs</u>, garantie schadebepalingen en douaneformaliteiten.
					2 Plant, coördineert en bewaakt het logistieke proces	Hij verzamelt informatie over onder meer het verloop van het logistieke proces, de <u>kostenontwikkeling</u> en het resultaat van werkzaamheden.
					3 Plant en managet transporten	- Hij berekent transportkosten, stelt contracten op, berekent <u>kostprijzen</u> en maakt voor- en nacalculaties. - Hij bepaalt in overleg met de opdrachtgever de <u>vervoerstarieven</u> en -condities. - Aan de hand van <u>kosten-batenanalyses</u> maakt hij keuzes tussen eigen of uitbesteed vervoer en tussen de verschillende modaliteiten. - Hij administreert het interne transportmateriaal, waaronder platformvoertuigen en maakt <u>kostenoverzichten</u>. - Na de uitgevoerde transportopdracht controleert hij aan de hand van vrachtbrieven de <u>rekeningen</u> van vervoerders, ontvangstbevestigingen en betalingen van klanten voor geleverde diensten.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Maatschappelijke zorg 92650 Medewerker maatschappelijke zorg 92661 Medewerker gehandicaptenzorg 92662 Medewerker volwassenenwerk			x	x x	2 Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg	Zij ondersteunt de cliënt bij de organisatie van het huishouden, bij het uitvoeren van lichte huishoudelijke schoonmaakwerkzaamheden, bij het doen van inkopen en het beheren van voorraden, bij het bereiden van maaltijden, bij het opmaken van bedden, bij het wassen en strijken van kleding en textiel, bij het realiseren van een optimaal woon- en leefklimaat, bij mobiliteitsvraagstukken, bij het <u>beheren van de financiën</u> en het doen van de administratie en bij het aanvragen van indicaties en andere uitkeringen
Machinebouw mechatronica 91080 Monteur Mechatronica 91092 Monteur Teste Mechatronica 91091 Machinebouwer 91100 Machinebouwer Allround		x	x x	x	geen match	geen match
Manager handel 93491 Afdelingsmanager 93492 Filiaalmanager 93493 Manager wonen 93494 Vestigingsmanager groothandel				x x x x	1 Voert beleid van de organisatie uit	- Hij maakt het organisatiebeleid verder concreet door op het gebied van assortiment, presentatie, promotie en <u>prijs</u> het beleid naar zijn eigen situatie te vertalen. Afhankelijk van de richtlijnen van het hoofdkantoor/centrale organisatie heeft hij de mogelijkheid om plannen op het gebied presentatie en promotie in meer of mindere mate te ontwikkelen of aan te passen en om (voor een deel) assortiment en <u>prijs</u> te bepalen. - De manager handel evalueert het organisatiebeleid regelmatig door na te gaan of het <u>prijsbeleid</u>, het assortiment, promotie- en presentatiebeleid voldoen aan de eisen van de doelgroep en de veranderende markt. Hij bewaakt hiervoor de resultaten en <u>kosten (de begrotingen/budgetten)</u>. - De manager handel hanteert registratiesystemen om de <u>verkoopcijfers</u> te analyseren. Daarnaast onderzoekt hij de oorzaak van tegenvallende <u>verkoopcijfers</u> en relateert de <u>verkoopcijfers</u> aan het beleid. - De manager handel zorgt ervoor dat de <u>financiële gegevens</u> ingevoerd en geanalyseerd worden. Hij controleert en bewaakt de <u>vastgestelde begroting en budgetten</u>, analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en rapporteert hierover aan het hoofdkantoor/de centrale organisatie. - Hij evalueert met medewerkers de <u>verkoopactiviteiten</u> door klantbehoeften,

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						klachten, nee-verkoop en opvallende gebeurtenissen met elkaar te bespreken en te bespreken hoe hierop geanticipeerd kan worden. • (Toelichting) De manager handel onderhoudt tijdens het uitvoeren van beleid op het gebied van <u>commercie, financiën</u>, personeel regelmatig contact met het hoofdkantoor/de centrale organisatie • Voor het <u>financiële aspect</u> is het belangrijk dat de manager handel de cijfers interpreteert, rapporteert en bewaakt
					3 Coördineert verkoopactiviteiten en voert deze uit	• Hij informeert daarbij de klant over mogelijke alternatieve artikelen, bijartikelen, bestelprocedure, service, ruil-, retour- en garantiebepalingen en de leverings- en <u>betalingsvoorwaarden conform de koopovereenkomst</u> en geeft desgewenst informatiemateriaal mee. • De manager handel onderhandelt in sommige branches over de <u>prijs</u> met de klant. Hij gaat na hoeveel <u>korting</u> de klant wil hebben, bepaalt op basis van de <u>bandbreedte hoeveel korting</u> hij de klant mag geven en doet een voorstel aan de klant voor de <u>korting</u>. Afhankelijk van de mogelijkheden komt hij met de klant de <u>prijs</u> overeen. • Afhankelijk van de branche stelt de manager handel op verzoek van de klant <u>offertes</u> op.
					4 Coördineert de verkoopafhandeling en voert deze uit	• Daarbij hanteert hij het systeem om de <u>betaling</u> van de klant te verwerken of een bestelling te plaatsen. Hij controleert tijdens de afhandeling van de verkooptransactie of de <u>juiste prijzen</u> worden gehanteerd. • Afhankelijk van de branche stelt de manager handel op verzoek van de klant een <u>verkooporder</u> op om de koop af te sluiten. Hij maakt met de klant afspraken over de <u>aanbetaling</u> en het moment waarop de levering van de artikelen plaatsvindt. Hij registreert de <u>verkooporder</u> in de <u>verkoopadministratie</u>. • Bij <u>kasverschillen</u> spoort hij de oorzaak op en onderhoudt hierover contact met zijn leidinggevende/het hoofdkantoor. Hij doet voorstellen ten aanzien van de afhandeling van <u>verkooptransacties</u>. Hij verzorgt de administratie met betrekking tot de afhandeling van de <u>verkooptransactie</u>, maakt <u>financiële overzichten</u> van de verkooptransacties en de verantwoording daarvan. Hij zorgt tevens voor het <u>geldtransport</u>.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Manager opslag en vervoer 91780 Manager Opslag en Vervoer				x	1 Organiseert processen in de opslagomgeving	- De manager opslag en vervoer organiseert periodiek werkoverleg met de medewerkers in de opslagomgeving over lay-out, ontvangst van inkomende goederen, assemblage, samenstelling van intern transport- en opslagmaterieel, in en verkoop, technisch beheer, <u>opslagkosten/-prijzen</u>. - De manager opslag en vervoer beoordeelt de samenstelling van intern opslagmaterieel. Hierbij houdt hij rekening met capaciteit, behoefte en <u>financiën</u>. - De manager opslag en vervoer adviseert zijn leidinggevende over de <u>koop, huur of lease</u> van intern transport- en opslagmaterieel. Hij betreft hierbij planners, chauffeurs en logistiek medewerkers en maakt een afweging tussen bedrijfsmatige en <u>financiële belangen</u>. - Hij bepaalt in overleg met zijn leidinggevende welke producten en/of diensten worden ingekocht, welk <u>budget</u> hiervoor beschikbaar is en hoe het <u>inkoopproces</u> moet verlopen. - Hij sluit, in overleg met zijn leidinggevende, contracten af voor het onderhoud van het intern transport- en opslagmaterieel en onderhandelt hierover, binnen vastgestelde <u>budgetten</u>. - De manager opslag en vervoer calculeert <u>opslagkosten/-prijzen</u> op basis van het aantal benodigde vierkante meters, waarbij hij zowel de <u>directe als de indirecte kosten meeneemt</u>. Hij stelt zijn ramingen op basis van <u>nacalculatie</u> telkens bij.
					2 Organiseert processen in de transportomgeving	- De manager opslag en vervoer organiseert periodiek werkoverleg met de medewerkers in de transportomgeving over planning, begeleiden van transporten, transport van speciale goederen, in en verkoop, technisch beheer en <u>ritprijzen en tarieven</u>. - De manager opslag en vervoer adviseert zijn leidinggevende over de <u>koop, huur of lease</u> van externe transport- en hulpmiddelen. - Hij sluit, in overleg met zijn leidinggevende, <u>contracten</u> af voor het onderhoud van de externe transport- en hulpmiddelen en onderhandelt hierover, binnen het <u>vastgestelde budget</u>. - De manager opslag en vervoer calculeert ritprijzen en tarieven, waarbij hij zowel de directe als de indirecte kosten meeneemt. Hij stelt zijn ramingen op basis van <u>nacalculatie</u> telkens bij. (Toelichting) De manager opslag en vervoer zal verantwoorde keuzes moeten

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
					3 Voert managementtaken uit	maken tussen de verschillende aspecten van de taakuitvoering zoals snelheid, nauwkeurigheid, <u>kosten</u>, veiligheid en de gewenste servicegraad. - Hij beschrijft in het plan aan welke tactische, operationele en <u>financiële doelstellingen</u> de afdeling moet voldoen, welke werkzaamheden (of activiteiten) daarvoor uitgevoerd moeten worden en aan welke eisen deze werkzaamheden moeten voldoen. - Hij maakt een inschatting van de te maken <u>kosten</u> en verwerkt dit in het <u>afdelingsbudget</u>. - Hij onderhandelt, in overleg met zijn leidinggevende, over <u>tarieven</u>. Hij werkt <u>tenderopdrachten en langetermijncontracten</u> uit in samenwerking met de planners/inkopers en de <u>financiële afdeling</u>. - Bij de aannahme van nieuw personeel houdt hij rekening met de voor de branche geldende <u>cao's</u> en de wetgeving op het gebied van <u>sociale verzekeringen</u>, <u>sociale wetgeving</u> en arbeidstijden. - Naar aanleiding van de beoordelingsgesprekken adviseert hij zijn leidinggevende over promotie, <u>salarisverhoging</u> of een <u>extra beloning</u>. Maar ook of deze in aanmerking komt voor verandering in functie of <u>beloning</u> en zelfs beëindiging van de dienstbetrekking. - De manager opslag en vervoer formuleert verbetervoorstellen over <u>commerciële beleidsvorming</u> ten aanzien van opslag, overslag, vervoer, bedrijfsformules, servicebeleid en Value Added Logistics. (Toelichting) Bij het opstellen van plannen en <u>budgetten</u> moet hij evenwicht vinden tussen het belang van de onderneming en het belang van zijn medewerkers en klanten.
Mbo-verpleegkundige 93510 Mbo-verpleegkundige				x	geen match	geen match
Medewerker interieurtextiel 91950 Basisedmedewerker interieurtextiel 91960 Allround medewerker interieurtextiel 91970 Specialist interieurtextiel		x	x	x	2 Begeleidt het productieproces van interieurtextiel	De specialist interieurtextiel calculeert aan de hand van de informatie op de werkbonden de <u>productprijis</u>, berekent de productietijd en maakt de afdelingsplanning.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Medewerker mode/maatkleding 91240 Basisedewerker mode/maatkleding 91250 Allround medewerker mode/maatkleding 91260 Specialist mode/maatkleding		x			geen match	geen match
Medewerker operationele techniek 91690 Medewerker operationele techniek		x			geen match	geen match
Medewerker versdetailhandel 91651 Productiemedewerker versdetailhandel 91652 Verkoopmedewerker versspeciaalzaak 91653 Verkoopmedewerker vers supermarkt		x			1 Verkopen versproducten	De productiemedewerker versdetailhandel en verkoopmedewerker versspeciaalzaak handelen de bestelling <u>financieel</u> af.
Mediamanagement 90601 Media intermediair 90603 Mediaproductie management 90602 Mediacontent management					1 Bevordert omzet van media-uitingen/ productgroepen	Vervolgens vraagt hij <u>offertes</u> aan, die hij beoordeelt. Daarna onderhandelt hij over <u>prijs</u>, kwaliteit en leverings- en <u>betalingsvoorwaarden</u>. Na die onderhandeling sluit hij <u>contracten af</u> en <u>koopt</u> hij materialen, bestanden, diensten en mediaonderdelen in
					2 Geeft leiding aan mediaprojecten/de mediaproductie	De medewerker Mediamanagement stelt de <u>projectbegroting</u> op en bewaakt de financiën. Hij voert een <u>voor- en nacalculatie</u> uit en maakt per project <u>financiële overzichten</u>, die hij analyseert. Hij signaleert knelpunten en grijpt in als het <u>budget dreigt</u> te worden overschreden. Vervolgens komt hij met voorstellen om de <u>financiële knelpunten</u> op te lossen
Mediatechnologie 90612 Webmaster 90611 Crossmedia Publishing 90613 Workflow Beheer					1 Ontwikkelt mediasystemen	(Toelichting) Het is van belang dat de medewerker Mediatechnologie de projectvoortgang mede bewaakt. Dit houdt met name in dat hij intern goed overlegt over het projectverloop en dat hij relevante gegevens aan de projectleider rapporteert (uren, middelen, <u>financiën</u>).

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Mediavormgever 90413 Grafisch vormgeving 90411 Animatie/audiovisuele vormgeving 90414 Interactieve vormgeving 90412 Art & Design				x x x x	1 Ontwerpt media-uiting 3 Voert ondernemerstaken uit	(Toelichting) De mediavormgever dient tijdens het gehele ontwikkelproces steeds duidelijke afwegingen te maken over de aantrekkelijkheid en kwaliteit ten opzichte van tijd, <u>geld</u> en wensen van de opdrachtgever en kan dit toelichten. Hij moet een evenwicht zien te vinden tussen de kwaliteit en de <u>kosten</u>. - Hij kent de markt en de concurrentie, hij maakt op basis van het marktonderzoek een ondernemingsplan met de onderdelen marketing, <u>verkoop</u> en <u>financiering</u>.
Middenkaderfunctionaris bouw-infra 90261 Middenkaderfunctionaris Bouw 90262 Middenkaderfunctionaris Infra 90263 Middenkaderfunctionaris Landmeetkunde 90264 Middenkaderfunctionaris Verkeer en Stedenbouw				x x x x	1 Werkt initiatief uit 2 Bereidt projecten voor 3 Realiseert projecten	- De middenkaderfunctionaris bouw/ middenkaderfunctionaris infra maakt een <u>raming van de realisatiekosten</u>, die als referentie voor aanbesteding dient. Hij maakt de <u>kosten</u> in totaal en per post of cluster van posten inzichtelijk. Hij overlegt met onderhandelingen en realiseert een goede <u>prijs-kwaliteitsverhouding</u>. (Toelichting) Ten aanzien van het verzamelen en verwerken van (situatiegegevens) geldt dat het hier om veel of weinig informatie kan gaan die planologische, juridische, grondmechanische, constructieve, topografische, architectonische, bouw fysische, <u>financiële (etc) aspecten</u> heeft en afhankelijk van de aard en omvang door de middenkaderfunctionaris bouw/ middenkaderfunctionaris infra zelf of door deskundigen verzameld wordt. - Na het maken van deze <u>inschrijfbegroting</u> wordt deze omgezet in de <u>werkbegroting</u>. In overleg met leidinggevende en vereiste deskundigen hanteert hij <u>inkoopgegevens</u> en <u>tarieven</u> en legt hij keuzen vast. (Toelichting) Zowel voor als na gunning van een project maakt de middenkaderfunctionaris bouw/ middenkaderfunctionaris infra (delen van) <u>ramingen en begrotingen</u>. Voor de gunning de <u>inschrijfbegroting/ kostenbegroting</u> en na de gunning de <u>werkbegroting</u>. - De middenkaderfunctionaris bouw/ middenkaderfunctionaris infra verwerkt <u>facturen</u> en <u>rekeningen</u> van een project. Hij controleert <u>bedragen</u>, prestaties en leveranties en overlegt bij <u>kostenoverschrijdingen</u> met leiding of werkvoorbereiding. - De middenkaderfunctionaris bouw/ middenkaderfunctionaris infra registreert bij de projectrealisatie per dag, week en termijn, welke <u>kosten</u> of posten toebedeeld zijn aan het project en/ of projectposten.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						De middenkaderfunctionaris bouw/ middenkaderfunctionaris infra neemt aan de hand van rapportages over tijd, kwaliteit en <u>geld</u> of bij onvoorziene omstandigheden binnen de afspraken beslissingen over aanpassingen van processen of procedures.
					4 Beheert en onderhoudt de gebouwde omgeving	- Deze informatie koppelt hij aan uitvoeringsschema's en <u>begrote kosten</u>. (Toelichting) Dat heeft effecten op ontwerp, en daarmee vooral op <u>kostenbeperkende beheerstechnieken</u> en systemen.
Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving 97010 Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving				x	2 Managet het bedrijfsonderdeel	Hij controleert en bewaakt de vastgestelde <u>begroting en budgetten</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop maatregelen. Samen met de administrateur stelt hij een <u>jaarrekening</u> op waardoor hij zich extern kan verantwoorden. Hij draagt zijn <u>btw</u> correct af
Monteur Service en Onderhoud 91110 Monteur Service en Onderhoud			x		geen match	geen match
Motorfietstechniek 93470 Motorfietstechnicus 93480 Eerste Motorfietstechnicus		x	x		geen match	geen match
Ondernemer detailhandel 90290 Ondernemer detailhandel				x	1 Bepaalt en bewaakt het ondernemingsbeleid	- De ondernemer detailhandel maakt een <u>investerings- en financieringsplan</u>. Hierin geeft hij weer welke <u>kosten</u> gemaakt worden en waar hij de <u>financiële middelen</u> van onttrekt. Hij maakt hiervoor een <u>exploitatie- en liquiditeitsbegroting</u> en stelt <u>budgetten</u> op. Met behulp van het <u>investerings- en financieringsplan</u> in het ondernemingsplan bespreekt hij de mogelijkheden met <u>geldverstrekkers</u> om van hen de <u>liquide middelen</u> te verkrijgen om zijn <u>investerings- en financieringsplan</u> uit te voeren. - Hij gaat hierbij in op ligging en bereikbaarheid, kenmerken van de omgeving, <u>concurrentie</u>, consumenten en haalbare omzet. - Hij definieert de hoogte en opbouw van het <u>budget</u> voor de promotieactiviteiten en maakt op basis daarvan een promotieplan.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						- De ondernemer detailhandel evalueert het (strategisch) beleid regelmatig door na te gaan of het <u>prijnsbeleid</u>, het assortiment, promotie- en presentatiebeleid voldoen aan de eisen van de organisatie, de doelgroep en de veranderende markt. Hij bewaakt hiervoor de resultaten en <u>kosten (de begrotingen/budgetten)</u>. De ondernemer detailhandel hanteert registratiesystemen om de <u>verkoopcijfers</u> te analyseren. Hij interpreteert deze cijfers door deze te relateren aan prognoses en ontwikkelingen. Daarnaast onderzoekt hij de oorzaak van tegenvallende <u>verkoopcijfers</u> en relateert de verkoopcijfers aan het <u>beleid</u>. Op basis van deze analyse beoordeelt hij het uitgevoerde beleid. - De ondernemer detailhandel controleert en bewaakt de <u>vastgestelde begroting en budgetten</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop maatregelen. Daarnaast stelt de ondernemer detailhandel <u>periodiek of jaarlijks een balans, een resultatenrekening en/of winst- en verliesrekening</u> op of laat dit doen door een financieel adviseur. - De ondernemer detailhandel bepaalt op basis van zijn doelstellingen, <u>personeelsbudget</u> en bedrijfsanalyse de kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoefte. (Toelichting) Voor het opstarten van de onderneming gebruikt hij de verschillende werkprocessen als input voor het ondernemingsplan: in het ondernemingsplan wordt de samenhang tussen het <u>commercieel beleid, financieel beleid en personeelsbeleid</u> duidelijk. Voor het beheren van de onderneming blijft deze samenhang belangrijk: het separaat evalueren en aanpassen van <u>commercieel beleid, financieel beleid</u> en personeelsbeleid zal in de meeste gevallen funest zijn voor de onderneming.
					2 Beheert en verzorgt goederenstroom en voorraad	De ondernemer detailhandel maakt <u>inkoopplannen</u> en koopt op basis daarvan artikelen in. Op basis van kwaliteit en <u>kosten</u> maakt hij een keuze voor de artikelen. Hij vraagt <u>offertes</u> op voor de gewenste artikelen. Hij onderhandelt met leveranciers over <u>(inkoop)prijzen</u> en kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden en eventuele <u>tijdelijke opslag</u>.
					3 Begeleidt verkoopactiviteiten en voert deze ook uit	Hij adviseert service, ruil-, retour- en garantiebepalingen en de leverings- en <u>betalingsvoorwaarden</u> conform de koopovereenkomst en geeft desgewenst

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						informatiemateriaal mee. - De ondernemer detailhandel voert branchespecifieke (technische) handelingen uit om een artikel op maat te kunnen verkopen en/of stelt op verzoek van de klant een <u>offerte</u> op. - Wanneer nodig onderhandelt hij met de klant over <u>prijs</u> en leveringsvoorwaarden. Hij gaat na hoeveel <u>korting</u> de klant wil hebben, bepaalt hoeveel korting hij de klant wil geven op basis van en doet een voorstel aan de klant voor de korting. Afhankelijk van de mogelijkheden komt hij met de klant de <u>prijs</u> overeen. (Toelichting) Het advies is niet alleen afgestemd op de wensen van de klant, maar ook op de <u>(commerciële) doelstellingen</u> van de organisatie.
					4 Handelt verkooptransacties af en/of leidt deze	- Hij geeft de klant aan hoe de afhandeling van de <u>verkooptransactie</u> verder verloopt door de klant te informeren over <u>betaalwijze</u>, <u>spaarsystemen</u>, garantie- en ruilvoorwaarden en de wijze van aflevering. - De ondernemer detailhandel de verkooptransactie af door vast te stellen hoeveel de klant moet betalen. Hij controleert tijdens de afhandeling van de verkooptransactie na of de <u>juiste prijzen</u> worden gehanteerd.
Onderwijsassistent 93500 Onderwijsassistent				x	geen match	geen match
Operationele techniek 91670 Operationeel Technicus 91680 Allround Operationeel Technicus			x	x	1 Bedienen en bewaken van installaties	De Allround Operationeel Technicus bedenkt meerdere oplossingen en kiest de beste oplossing voor de storing uit, waarbij hij rekening houdt met <u>prijs</u>, kwaliteit en tijd.
Operator 90311 Operator A 90312 Operator productietechniek 90313 Operator voedingsindustrie 90314 Operator textiel		x			geen match	geen match
Operator C 90240 Operator C				x	3 Meewerken aan procesverbetering en productontwikkeling	De operator C komt actief met ideeën, standpunten en/of voorstellen naar voren, overtuigt anderen en creëert draagvlak voor ideeën die kunnen bijdragen aan duurzame procesverbetering en productontwikkeling (op het gebied van <u>economie (kosten)</u>, ARBO, veiligheid en milieu) en kan deze onderbouwen.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Optiek 93652 Opticien manager 93632 Werkplaatsmedewerker optiek 93640 Allround medewerker optiek 93651 Opticien 93631 Verkoopmedewerker optiek				x	2 Verkoop en advies	- De medewerker van het optiekbedrijf registreert de aankoop van de klant in de cliëntadministratie en <u>rekent het artikel af</u>. - De opticien-manager stelt <u>begrotingen</u> en <u>financiële rapportages</u> op. De beroepsbeoefenaar controleert en bewaakt de vastgestelde <u>begroting en budgetten</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop zonodig maatregelen. Samen met de administrateur stelt hij een <u>jaarrekening</u> op waardoor hij zich extern kan verantwoorden. Hij draagt zijn <u>btw</u> correct af - De opticien-manager organiseert de <u>financiële administratie</u>. - De opticien-manager vraagt <u>offertes</u> op. Hij onderhandelt met leveranciers over (<u>inkoop</u>)<u>prijzen</u>, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden.
		x				5 Geeft als manager invulling aan zijn vakmanschap
Pedagogisch werk 92620 Pedagogisch Werker 92632 Pedagogisch Werker Kinderopvang 92631 Pedagogisch Werker Jeugdzorg			x		3 Uitvoeren van coördinerende en beleidsmatige taken	- De Pedagogisch Werker Kinderopvang voert <u>commerciële taken</u> uit, ze beheert de <u>financiën</u> en zorgt voor financiële verantwoording. (toelichting) Beschikbare (<u>financiële</u>) mogelijkheden versus wensen en behoeften van de cliënt(en) en ouders/verzorgers
Pianotechniek 92871 Pianotechnicus 92872 Pianotechnicus/ondernemer			x		1 Verricht stem- en onderhoudswerkzaamheden aan piano's en vleugels	Deze informatie gebruikt hij om een correcte <u>factuur</u> op te stellen, een <u>nacalculatie</u> en een <u>offerte</u> te kunnen maken.
			x		2 Verricht reparaties en revisies aan piano's en vleugels	- Hij bepaalt de mogelijke opties van reparatie/revisie op basis van deze inventarisatie, de noodzakelijke werkzaamheden, mogelijkheden en <u>waarde</u> van de piano/vleugel. Hij informeert de klant hierover door de voor- en nadelen, eventuele risico's, tijd en <u>kosten</u> te benoemen en geeft, wanneer nodig, aan dat een reparatie/revisie, gezien de wensen en mogelijkheden van de klant, niet realistisch is. - De beroepsbeoefenaar adviseert de klant op basis van het gewenste resultaat, het beschikbare <u>budget</u> en de <u>waarde</u> van de piano/vleugel over de meest optimale aanpak van reparatie/revisie. - De beroepsbeoefenaar stelt een <u>offerte</u> op voor de gekozen aanpak van reparatie/revisie. Hij verzamelt informatie over <u>prijzen</u>, levertijden bij de

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						leveranciers en reparatietijden bij de bedrijven, die deelreparaties uitvoeren. Hij maakt deskundig een <u>calculatie</u> op basis van deze prijzen, de ingeschatte werkzaamheden, tijd en materialen. Hij verwerkt de kosten en de duur van de reparatie/revisie en de plaats waar de reparatie/revisie uitgevoerd wordt in de <u>offerte</u>. • Deze informatie gebruikt hij om een correcte <u>factuur</u> op te stellen, een <u>nacalculatie</u> en een <u>offerte</u> te kunnen maken. • (toelichting) Om die reden is het ook van belang afspraken over de aanpak van de reparatie of revisie, de <u>kosten</u> en de duur van de reparatie of revisie duidelijk in een <u>offerte</u> vast te leggen. De beroepsbeoefenaar moet daarbij ondermeer rekening houden met logistieke processen, levertijden van verschillende onderdelen en eventuele <u>onverwachte kosten</u>.
					3 Geeft als ondernemer invulling aan zijn vakmanschap	• De pianotechnicus/ondernemer bewaakt en controleert de <u>vastgestelde begroting</u> van het pianotechnisch bedrijf. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop zonedig maatregelen. Hij stelt een <u>jaarrekening</u> op, waar nodig met een administrateur, waardoor hij zich ook extern kan verantwoorden. • De pianotechnicus/ondernemer beoordeelt <u>investeringen</u> voor aankoop van machines, gereedschappen, transportmiddelen, etc. Hij inventariseert de <u>investeringskosten en –opbrengsten</u> en rekent deze <u>kosten en opbrengsten</u> door. Hij onderzoekt het <u>investeringsmoment</u> en de <u>financieringsmogelijkheden</u> en neemt op basis hiervan een investeringsbesluit. • De pianotechnicus/ondernemer doet de <u>(financiële) administratie</u> voor het pianotechnisch bedrijf zelf of besteedt delen daarvan uit aan derden. • De pianotechnicus/ondernemer vraagt <u>offertes</u> op. Hij onderhandelt met leveranciers over <u>(inkoop)prijzen</u>, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden en bestelt de onderdelen, middelen en of materialen.
Pijpenbewerker 92331 Pijpenbewerker Onderhoud en Modificaties 92332 Pijpenbewerker Storingen in leidingsystemen			x x		geen match	geen match

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Plaatwerken 91121 Isolatieplaatwerker 91122 Plaatconstructiewerker 91130 CNC-plaatwerker		x	x		geen match	geen match
Planner wegtransport 91890 Planner wegtransport			x		1 Plant wegtransporten	- Wanneer het gaat om een transportaanvraag bepaalt de planner wegtransport met de opdrachtgever de <u>vrachtprijs</u>, als de opdrachtgever akkoord gaat, is de transportopdracht aangenomen. - De planner wegtransport geeft de commerciële afdeling (sales) of de directie advies bij het afsluiten van grote langlopende opdrachten, over het operationele gedeelte van het transport. Soms treedt hij bij deze zaken voor hen op als verkoper.
					2 Begeleidt wegtransporten en handelt transporten administratief af	Hij controleert na afloop van de transportopdracht de urenverantwoording van de chauffeur voordat hij deze doorgeeft aan de <u>loonadministratie</u>
Podium en evenemententechniek 90320 medewerker Podium- en evenemententechniek 90330 Podium- en evenemententechnicus 93343 Podium- en evenemententechnicus Toneel 93342 Podium- en evenemententechnicus Licht 93341 Podium- en evenemententechnicus Geluid		x	x		3 Productie-techniek organiseren	- Podium- en evenemententechnicus Toneel /Licht/Geluid begroot kosten en houdt de uitgaven rond het project bij, is alert op onnodige verspilling, grijpt in als het <u>budget</u> dreigt te worden overschreden en stemt dit af met de leidinggevend/opdrachtgever. - Hij documenteert <u>uitgaven</u> en verzamelt binnenkomende <u>facturen</u> en verwerkt dit in zijn administratie. Hij schrijft <u>nota's</u> uit en bewaakt de <u>betalingstermijnen</u>.
Praktijkopleider 90350 Praktijkopleider				x	geen match	geen match

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Productiecoördinator 93782 Productiebegeleider 93781 Commercieel medewerker productie					1 Beoordeelt en bewaakt de productontwikkeling	- De commercieel medewerker productie werkt mee aan de <u>commerciële beoordeling</u> van de collectie waarvoor hij zich op de hoogte houdt van marktgegevens. Hij bekijkt het collectieplan aan de hand van de marktgegevens en <u>beoordeelt</u> of de collectie-items <u>commercieel</u> en technisch passen binnen het bedrijfsconcept. - De productiebegeleider legt aan de stylist en afdeling inkoop grondstoffen voor op welke punten het ontwerp en/of de gekozen materialen en/of de verwerkingsmethode vanwege de productiemogelijkheden en/of de <u>prijs aangepast</u> zou kunnen worden. - In overleg met stylist, <u>inkoop en verkoop</u> kiest hij uit de alternatieven de meest in aanmerking komende oplossing. - De commercieel medewerker productie maakt per item de <u>kostprijsberekening</u> en maakt <u>vooralcalculaties</u> voor de <u>verkoopprijs</u> aan de hand waarvan de leidinggevende de verkoopprijs kan <u>vaststellen</u>. Als de vastgestelde verkoopprijs hoger uitkomt dan de gecalculeerde verkoopprijs, spreekt hij de verantwoordelijken hierop aan en overlegt welke aanpassing aan item of order nodig is om tot een <u>commerciële verkoopprijs</u> te komen
					2 Verzamelt informatie over de verkoop van de collectie	De commercieel medewerker productie beoordeelt de verzamelde verkoopgegevens op het <u>commercieel werkbaar</u> zijn van de verkochte aantallen per kleur en per maat en het technisch werkbaar zijn van de gekozen materialen in combinatie met de pasvormen. Hij legt het resultaat vast in een rapport dat hij met de leidinggevende doorneemt en waar nodig op diens <u>advies</u> aanpast.
					3 Beoordeelt en bewaakt de productie	De commercieel medewerker productie koopt de (grondstoffen voor) items in, voor de prijzen en tegen de <u>betalingscondities en leveringscondities</u> zoals vastgelegd is in het <u>leveringscontract</u>. Indien er zich bij het inkopen problemen voordoen of er gewijzigde marktomstandigheden zijn, overlegt de commercieel medewerker productie met zijn leidinggevende welke voorstellen aan de leverancier gedaan kunnen worden om het <u>lopende leveringscontract bij te stellen</u> en of het nodig is <u>offerteaanvragen</u> bij alternatieve leveranciers te doen.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Productievakkracht versindustrie 93691 Meewerkend voorman 93692 Allround Medewerker			x x		geen match	geen match
Schoenhersteller 93610 Schoenhersteller 93620 Schoenhersteller/ondernemer		x	x		2 Verkoopt en adviseert	De beroepsbeoefenaar bepaalt nadat de schoenen of andere lederwaren zijn gerepareerd de <u>definitieve prijs</u>. Hij registreert de aankoop/ reparatie en <u>rekent af</u>.
					3 Start een onderneming en zet hem voort	- Hij voert verbeteracties uit en <u>investeert</u> waar nodig in nieuwe productiemethoden of producten. - De schoenhersteller ondernemer controleert en bewaakt de vastgestelde <u>begroting en budgetten</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop zonodig maatregelen en stelt indien gewenst de <u>prijs</u> bij. Samen met de administrateur stelt hij een <u>jaarrekening</u> op waardoor hij zich extern kan verantwoorden. - De schoenhersteller ondernemer beoordeelt <u>investeringen</u> voor aankoop van productiemiddelen. De schoenhersteller ondernemer rekent de <u>investeringskosten- en -opbrengsten</u> door, onderzoekt de <u>financieringsmogelijkheden</u> en neemt een investeringsbesluit. - De schoenhersteller ondernemer organiseert de <u>(financiële) administratie</u>. - De schoenhersteller ondernemer vraagt <u>offertes</u> op. Hij onderhandelt met leveranciers over <u>(inkoop)prijzen</u>, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden.
Service installatietechniek 92360 Onderhoudsmonteur 92370 Servicemonteur 92380 Servicetechnicus		x	x	x	geen match	geen match
Serviceadviseur Mobiliteitsbranche 93390 Serviceadviseur Mobiliteitsbranche			x		1 Verkoopt service, diensten en producten	- Hij maakt ook een berekening van de verwachte <u>kosten</u> en noemt dit aan de klant. - Op basis van deze gegevens berekent hij de extra <u>kosten</u> en adviseert de klant over het al dan niet uitvoeren van deze extra werkzaamheden.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						Als de klant het voertuig komt ophalen, bespreekt de Serviceadviseur de resultaten van de uitgevoerde opdracht met de klant, geeft uitleg op basis van de <u>factuur</u>, rekent af met de klant en geeft de sleutels terug.
					3 Stelt facturen op	Verder controleert hij of alle in- en externe kosten op de <u>factuur</u> zijn vermeld en/of <u>coulance/goodwill</u> van toepassing is
Sociaal-cultureel werker 91370 Sociaal-cultureel werker				x	1 Opstellen van een plan van aanpak	- De sociaal-cultureel werker werkt de doelstellingen uit tot een compleet plan van aanpak, rekening houdend met uitvoerbaarheid wat betreft materieel, <u>kosten</u> en menskracht, taakstelling en dienstverlening van zijn organisatie. - Hij leidt groepen** naar maatschappelijke participatie in de vorm van vrijwilligerswerk, educatie, onderwijs of <u>betaalde arbeid</u> (sociale activering).
					3 Uitvoeren van organisatiegebonden taken	- Hij regelt de noodzakelijke formaliteiten, bijvoorbeeld inzake <u>betaling</u>, of zorgt dat deze geregeld worden. - Hij draagt bij aan het zakelijk beheer, hij levert onder andere (<u>financiële rapportages</u> en draagt bij aan de (financiële) verantwoording van het werk van de organisatie
Sociaal-maatschappelijk dienstverlener 92670 Sociaal-maatschappelijk dienstverlener				x	2 Ondersteunen van de cliënt	- In opdracht van een hulpverlener of instantie met meer bevoegdheden ondersteunt hij de cliënt bij <u>budgetbeheersing</u> en <u>integrale schuldhulpverlening</u>. Hij helpt de cliënt bij het beheersen van het <u>uitgavenpatroon</u> en reikt middelen aan ter ondersteuning. - Hij maakt <u>inkomsten en uitgaven</u> samen met de cliënt inzichtelijk en helpt de cliënt zich bewust te worden van zijn <u>uitgavengedrag</u> en ander <u>uitgavengedrag</u> te vinden. - Hij geeft (on)gevraagd doelgerichte informatie, advies en voorlichting aan de cliënt op het gebied van eenvoudige <u>sociale wet- en regelgeving</u>, <u>werk en inkomen</u>, <u>financiën en huisvesting</u>, vorming en opleiding, vrije tijd en ontspanning, seksualiteit en geboorteregeling, het (preventief) omgaan met ziekte, de sociale kaart van de omgeving waar de cliënt woont en de voorwaarden en administratieve toegang tot voorzieningen en regelingen.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Sport en bewegen 91390 Sport- en bewegingsleider 91402 Sport- en bewegingscoördinator/BOS-medewerker 91404 Sport- en bewegingscoördinator/Trainer/coach 91401 Sport- en bewegingscoördinator/Bewegingsagoog 91403 Sport- en bewegingscoördinator/Operationeel sport- en bewegingsmanager (onderverdeeld naar crebo)			x	x	2 Wedstrijden, toernooien of evenementen organiseren	De sport- en bewegingsleider werft medewerkers/vrijwilligers, organiseert accommodatie, faciliteiten, materialen en middelen, verzorgt (een deel van) de pr, werft deelnemers, draagt bij aan het realiseren van de <u>financiële aspecten</u> en werkt een wedstrijd-, toernooischema of draaiboek uit.
				x	3 Werkzaamheden ten behoeve van de SB-organisatie uitvoeren	De sport- en bewegingsleider voert diverse frontoffice-werkzaamheden uit: hij introduceert SB-deelnemers in de organisatie, levert een bijdrage aan de <u>verkoop of verhuur</u> van materialen, vervult de rol van gastheer en verricht balie- of loketwerkzaamheden en <u>kassawerk</u>
				x	4 SB-projecten coördineren en uitvoeren	Hij bewaakt een toegekend <u>budget</u> en houdt een eigen administratie bij.
				x	6 De bedrijfsvoering van de sport- en bewegingsorganisatie managen	De operationeel sport- en bewegingsmanager beheert <u>financiën</u>. Hij deelt het totaal <u>budget</u> dat hij toegewezen heeft gekregen toe aan diverse werkplannen, stelt <u>deelbegrotingen</u> op en bewaakt deze. Hij maakt een <u>financiële planning</u> van de <u>inkomsten</u> en draagt zorg voor het werven en innen van <u>contributies</u> en bijdragen van deelnemers en voor <u>inkomsten</u> uit andere <u>financieringsbronnen</u> als <u>subsidies, sponsoring of bijdragen uit de holding</u>. Hij maakt <u>periodieke rapportages</u> om de voortgang te monitoren en levert zo input om eventueel het <u>financieel beleid</u> bij te stellen. Aan het einde van het jaar stelt hij een <u>financieel verslag</u> op voor dat deel van de organisatie waar hij verantwoordelijkheid voor draagt. Hij levert op verzoek informatie over de <u>financiën aan bestuur, directie of management</u>.
Sport- en bewegingsbegeleider 91380 Sport- en bewegingsbegeleider		x			2 Werkzaamheden uitvoeren ten behoeve van de SB-organisatie.	De sport- en bewegingsbegeleider stelt zich op de hoogte van de werkwijze en de procedure voor het uitvoeren van <u>financiële en administratieve werkzaamheden</u>, voert de werkzaamheden uit, controleert het werk na afloop en meldt aan de direct leidinggevende welke werkzaamheden hij heeft uitgevoerd
Tandartsassistent 91410 Tandartsassistent geen				x	3 Zorgdragen voor de praktijkvoering	Ze verzorgt de <u>financiële administratie</u>. Ze maakt en verstuurt <u>nota's</u> en stelt in opdracht van de behandelaar <u>begrotingen</u> voor tandheelkundige behandelingen op en verzorgt de declaraties.
Technisch oogheekundig assistent 91620 Technisch oogheekundig assistent				x	geen match	geen match

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
Trimmer gezelschapsdieren 97460 Trimmer gezelschapsdieren			x		2 Onderneemt	- De trimmer gezelschapsdieren bereidt zich voor door juridische, organisatorische en <u>financiële aspecten</u> van het starten van een onderneming te onderzoeken. De trimmer gezelschapsdieren voert de noodzakelijke administratieve handelingen uit die nodig zijn voor het <u>starten van een onderneming</u> en bepaalt of hij een bedrijfsruimte gaat <u>huren of kopen</u> en sluit een <u>huurovereenkomst of koopcontract</u> af. - De trimmer gezelschapsdieren bepaalt de producten/diensten die hij aanbiedt, de <u>prijs</u> van deze producten/diensten, de manier waarop hij de promotie en presentatie van zijn onderneming vormgeeft en de plaats waar hij zijn onderneming vestigt. - De trimmer gezelschapsdieren bepaalt op basis van de te behalen <u>winstmarge</u>, de <u>inkoopprijs</u>, de BTW en de <u>gemaakte kosten de verkoopprijs</u> of een <u>tarief</u> voor een dienst. - De trimmer gezelschapsdieren controleert en bewaakt de vastgestelde <u>begroting en budgetten</u>. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop maatregelen. Samen met de administrateur stelt hij een <u>jaarrekening</u> op waardoor hij zich extern kan verantwoorden. Hij draagt zijn <u>btw</u> correct af. - De trimmer gezelschapsdieren voert de <u>financiële administratie</u> uit. - Hij vraagt zonodig <u>offertes</u> op voor de gewenste producten. Hij maakt een keuze uit de <u>inkoopkanalen</u> en leveranciers. Hij onderhandelt met leveranciers over (<u>inkoop</u>)<u>prijzen</u> en kwaliteit, leveringsvoorwaarden. Hij registreert en evalueert de <u>inkoop</u>.
Tweewielertechniek 90872 Fietstechnicus 90871 Bromfietstechnicus		x x			3 Verkoopt onderdelen en accessoires	De Fietstechnicus of Bromfietstechnicus handelt de verkooptransactie af door de producten op de <u>kassa</u> aan te slaan en het bedrag met de klant <u>af te rekenen</u>.
Vakbekwaam medewerker versdetailhandel 91633 Winkelslager 91631 Slager-traiteur 91632 Slager-worstmaker			x x x		1 Verkopen versproducten 3 Productie versproducten	- Ze pakken, wegen en verpakken de producten en handelen de <u>verkoop financieel</u> af volgens de bedrijfsprocedures. - De vakbekwaam medewerker versdetailhandel bepaalt de bestemming van het vleesdeel en voorbereekte vleesdelen met behulp van de productieplanning, <u>de verkoop en de bepaalde verwachte omzet</u>.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						Hij berekent alle <u>kosten</u> en kijkt naar de <u>marges</u> waarbinnen gewerkt moet worden en berekent de opbrengst van een bestaand of nieuw product
Vakfunctionaris bedekte teelt 97100 Medewerker bedekte teelt 97110 Vakbekwaam medewerker bedekte teelt		x	x		geen match	geen match
Vakfunctionaris huisdierenbranche 97410 Eerste verkoper dier en dierbenodigdheden 97400 Bedrijfsleider detailhandel dier en dierbenodigdheden			x	x	3 Verricht werkzaamheden ten behoeve van de verkoop 4 Verkoopt en verleent service	- De bedrijfsleider detailhandel dier en dierbenodigdheden stelt op basis van de voorraad registratie het inkoopvolume vast en <u>koopt in</u>. Hij vraagt zonnig <u>offertes</u> op voor de gewenste producten. Hij onderhandelt met leveranciers over (<u>inkoop</u>)<u>prijzen</u> en kwaliteit, leveringsvoorwaarden en levertijden. - Hij informeert klanten over de dieren, de benodigdheden en de voeders, de toepassingen daarvan, de verzorging dieren en het gebruik van de producten, de <u>verkoop</u><u>prijs</u> en de aflevering. - De vakfunctionaris huisdierenbranche handelt de <u>verkoop</u> af door vast te stellen hoeveel de klant moet betalen. Hij bedient de <u>kassa</u> en het <u>afrekenstelsel</u> om de betaling te verwerken. Hij gaat tijdens de afhandeling van de verkoop na of de <u>juiste prijzen</u> worden <u>gehanteerd</u>.
Vakfunctionaris natuur en techniek 97140 Medewerker gemechaniseerd loonbedrijf 97250 Vakbekwaam medewerker gemechaniseerd loonbedrijf		x	x		geen match	geen match
Verkoop mobiliteitsbranche 90882 Verkoopadviseur Motorfietsen 90883 Verkoopadviseur Personenauto's 90881 Verkoopadviseur Lichte bedrijfsauto's			x	x	1 Verkoopt motorvoertuigen	- De Verkoopadviseur adviseert over het afsluiten van <u>contracten voor financiering</u>, <u>leasing</u> en <u>verzekering</u>. Hij attendeert de klant op mogelijkheden voor <u>financiering</u>, <u>leasing</u> en <u>verzekering</u>. - De Verkoopadviseur <u>taxeert</u> het inruilvoertuig van de klant en bepaalt de <u>inruilwaarde</u>. Bij het bepalen van de inruilwaarde schat hij in wat er aan het motorvoertuig gedaan moet worden om het te kunnen verkopen en wat de <u>verkoopbaarheid</u> van het motorvoertuig zal zijn. Tevens maakt hij een inschatting van de mogelijkheid van <u>doorverkoop</u> aan derden.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						- Hij maakt <u>kostenberekeningen</u> voor de klant en stelt een <u>offerte</u> op. Als de Verkoopadviseur op enig moment in de onderhandelingen twijfelt aan <u>bedragen of onderhandelingsruimte</u>, stemt hij af met de Verkoopmanager of een ervaren collega. Indien de klant besluit tot aankoop van het motorvoertuig, stelt de Verkoopadviseur de <u>koopovereenkomst</u> op. - Hij maakt afspraken met de klant over het moment van aflevering en de <u>wijze van betaling</u>.
Verkoopspecialist 90383 Verkoopspecialist detailhandel 90384 Eerste verkoper 90385 Verkoopspecialist mode 90386 Verkoopspecialist elektrotechnische detailhandel 90381 Verkoopadviseur wonen 90382 Verkoopmedewerker showroom (onderverdeeld naar crebo)			x		2 Verkoopt, adviseert en verleent service	- De verkoopspecialist <u>onderhandelt</u> in sommige branches <u>over de prijs</u> met de klant. Hij gaat na hoeveel <u>korting</u> de klant wil hebben, bepaalt op basis van de bandbreedte hoeveel korting hij de klant mag geven en doet een voorstel aan de klant voor de korting. Afhankelijk van de mogelijkheden komt hij met de klant <u>de prijs</u> overeen. - De verkoopspecialist stelt op verzoek van de klant een offerte op. Hij maakt noodzakelijke artikelcombinaties, inventariseert juiste artikelcodes, maatvoering en prijzen, maakt berekeningen en zorgt indien nodig voor tekeningen, monsters, foto's, specificaties e.d. - Demonstratie en het informeren over aanvullende dienstverlening als '<u>kopen op krediet</u>', verzekeringen en extra garantie vormen vaak speerpunten in het verkoopgesprek van de verkoopspecialist elektrotechnische detailhandel
					3 Handelt verkooptransacties af en/of leidt deze	- De verkoopspecialist zorgt in sommige branches dat het <u>afrekenstelsel</u> gebruiksklaar is door het systeem op te starten, de geldlade te installeren en hulpmiddelen bij het afrekenpunt klaar te leggen. - Hij geeft de klant aan hoe de afhandeling van de verkooptransactie verder verloopt door de klant te informeren over <u>betaalwijze, spaarsystemen, garantie- en ruilvoorwaarden</u> en de wijze van aflevering. - De verkoopspecialist handelt de <u>verkooptransactie</u> in sommige branches af door vast te stellen hoeveel de klant moet betalen. Daarbij hanteert hij het systeem om de <u>betaling van de klant te verwerken</u> of een bestelling te plaatsen. Hij gaat tijdens de afhandeling van de verkooptransactie na of de <u>juiste prijzen</u> worden gehanteerd. - De verkoopspecialist elektrotechnische detailhandel handelt administratief

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						aanvullende dienstverlening als '<u>kopen op krediet</u>', verzekeringen en extra garantie af door de benodigde gegevens in te vullen of in te voeren in het systeem. - De verkoopspecialist stelt op verzoek van de klant een <u>verkooporder</u> op om de koop af te sluiten. Hij maakt met de klant afspraken over de <u>aanbetaling</u> en het moment waarop de levering van de artikelen plaatsvindt. Hij legt de afspraken vast in de order of in het systeem. Hij registreert de verkooporder in de <u>verkoopadministratie/het klantendossier</u>. - De verkoopspecialist sluit in sommige branches het <u>afrekensysteem</u> af en transporteert de geldlade naar de daarvoor bestemde plaats. Hij verzorgt de <u>administratie</u> met betrekking tot de afhandeling van de <u>verkooptransactie</u>, maakt <u>financiële overzichten</u> van de verkooptransacties en de verantwoording daarvan.
					4 Optimaliseert verkoop en assortiment	De verkoopspecialist maakt binnen de mogelijkheden van de verkoopformule gebruik van <u>registratiesystemen</u> en analyseert de <u>verkoopcijfers</u>. Hij verklaart het <u>verschil tussen de werkelijke cijfers en de prognoses</u>.
					5 Repareert en installeert apparatuur	In het kader van <u>kosten en garantiebepalingen</u> onderzoekt verkoopspecialist elektrotechnische detailhandel, voordat hij de reparatie gaat uitvoeren, de mogelijkheden voor en consequenties van het opsturen van het apparaat of het zelf repareren.
Verkoper 93751 Verkoper detailhandel 93631 Verkoopmedewerker optiek 93752 Verkoper fiets/bromfiets 93753 Verkoopmedewerker tankstation		x x x x			2 Verkoopt en verleent service	Op basis van de product- en assortimentskennis beantwoordt de verkoper vragen van de klanten en informeert hen over de toepassing, eigenschappen en verwerking van het artikel. Hij informeert daarbij de klant over mogelijke alternatieve artikelen, bijartikelen, bestelprocedure, service, ruil-, retour- en garantiebepalingen en de <u>leverings- en betalingsvoorwaarden</u> conform de <u>koopovereenkomst</u> en geeft desgewenst informatiemateriaal mee.
					3 Handelt verkooptransacties af	- De verkoper zorgt dat het <u>afrekensysteem</u> gebruiksklaar is door het systeem op te starten, de geldlade te installeren en hulpmiddelen bij het afrekenpunt klaar te leggen. - Hij geeft de klant aan hoe de afhandeling van de verkooptransactie verder verloopt door de klant te informeren over <u>betaalwijze, spaarsystemen</u>, garantie- en ruilvoorwaarden en de wijze van aflevering.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						De verkoper handelt de <u>verkooptransactie</u> af door vast te stellen hoeveel de klant moet betalen. Daarbij hanteert hij het systeem om de betaling van de klant te verwerken met het <u>afrekensysteem</u>. Hij gaat tijdens de afhandeling van de verkooptransactie na of de <u>juiste prijzen</u> worden gehanteerd.
					4 Taxeert gebruikte fietsen/bromfietsen	- Hij maakt een begroting van de <u>herstelkosten</u> van gebreken en of schade. Ook onderhoudswerkzaamheden kunnen deel uitmaken van deze berekening. Met deze berekening kan de verkoper fiets / bromfiets een goede inschatting maken van de <u>herstelkosten</u> van deze fiets of bromfiets voordat deze verkocht kan worden. - De verkoper fiets / bromfiets maakt een <u>inschatting van de waarde</u> van de in te ruilen fiets / bromfiets nadat hij de <u>verkoopkans</u> heeft ingeschat voor dit specifieke model. Voor deze inschatting kan het nodig zijn om de marktwaarde te onderzoeken via vergelijking of via branchespecifieke informatiekanalen. - Tot slot stelt de verkoper fiets / bromfiets de <u>taxatieprijs</u> vast en gaat in onderhandeling met de klant de <u>prijsonderhandelingen</u> aan.
Verkoper groene detailhandel 97300 Verkoopmedewerker groene detailhandel 97310 Verkoopsspecialist groene detailhandel 97450 Manager groene detailhandel		x	x	x	1 Beheert, ontvangt en verwerkt producten	- Hij stelt op basis van de voorraad registratie het inkoopvolume vast en <u>koopt in</u>. Hij vraagt zonnig <u>offertes</u> op voor de gewenste producten. - Bij het beheren van de voorraad, het bepalen van het assortiment en de inkoop overlegt de verkoopsspecialist groene detailhandel met de manager groene detailhandel.
					2 Verkoopt en verleent service	Hij informeert klanten over het product, de toepassingen daarvan, de verzorging en het gebruik van de producten, de <u>verkoopprijs</u> en de aflevering.
					3 Handelt verkooptransacties af	- De verkoper groene detailhandel zorgt dat het <u>afrekensysteem</u> gebruiksklaar is door het systeem op te starten, de geldlade te installeren en hulpmiddelen bij het afrekenpunt klaar te leggen. - Hij geeft de klant aan hoe de afhandeling van de verkooptransactie verder verloopt door de klant te informeren over <u>betaalwijze</u>, <u>spaarsystemen</u>, garantie- en ruilvoorwaarden en de wijze van aflevering. - De verkoper groene detailhandel handelt de <u>verkooptransactie</u> af door vast te stellen hoeveel de klant moet betalen. Daarbij hanteert hij het systeem om de betaling van de klant te verwerken met het <u>afrekensysteem</u>. Hij gaat tijdens de

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
					5 Managet het bedrijfsonderdeel	afhandeling van de verkooptransactie na of de <u>juiste prijzen</u> worden gehanteerd. - De verkoper groene detailhandel sluit het <u>afrekenstelsel</u> af, telt de <u>geldlade</u>, <u>administreert</u> dit en transporteert de <u>geldlade</u> naar de daarvoor bestemde plaats. - Op basis van activiteitenplannen bewaakt hij de voortgang van de activiteiten en maakt hij mensen en <u>middelen</u> vrij in zijn afdeling vrij. - De manager groene detailhandel analyseert de beschikbare informatie met betrekking tot product, <u>prijs</u>, promotie en vestigingsplaats en de onderlinge samenhang. - De manager groene detailhandel controleert en bewaakt de <u>vastgestelde begroting en budgetten</u> van zijn afdeling. Hij analyseert periodiek de <u>financiële informatie</u> en neemt hierop maatregelen. Samen met de administrateur stelt hij een <u>jaarrekening</u> op waardoor hij zich extern kan verantwoorden. Hij draagt zijn <u>btw</u> correct af. - De manager groene detailhandel voert de <u>financiële administratie</u> uit van zijn afdeling.
Verkoper groene detailhandel (3)93620 Verzorgende			x		2 Begeleiden van de zorgvrager(s)	De verzorgende biedt de zorgvrager begeleiding bij het omgaan met een medebewoner, met de mantelzorg en naasten en andere hulpverleners. Tevens ondersteunt ze bij praktische zaken met betrekking tot het maatschappelijk functioneren, bijvoorbeeld <u>leren omgaan met geld</u>, reizen met de trein etc.
Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche 93382 Werkplaatsmanager Motorvoertuigentechniek 93383 Werkplaatsmanager Schadeherstel 93381 Werkplaatsmanager Carrosseriebouw					1 Stuur werkplaats aan	- Wanneer hij mogelijke problemen en/of stagnatie in de processen/procedures werkplaats signaleert, noteert hij deze en/of anticipeert hij hierop door ofwel direct gerichte actie, ofwel door het aandragen van oplossingen/verbeterpunten (die worden vastgelegd in voorstellen zie werkproces 2.2) ten behoeve van de voortgang van de processen/procedures en/of mogelijke efficiencyverbetering en/of terugdringing van de <u>werkplaatskosten</u>. - Naar aanleiding van de beoordelingsgesprekken die de Werkplaatsmanager voert, of daar deel vanuit maakt, besluit (of doet hij een voorstel naar het bedrijfsmanagement) de Werkplaatsmanager of een werkplaatsmedewerker in aanmerking komt voor promotie, een <u>verhoging in salaris</u> of een <u>extra beloning</u>. - Het verslag dat wordt geschreven bij werkproces 1.3. dient als belangrijke informatiebron voor het opstellen van investerings-, opleidings- en

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						verbetervoorstellen werkproces 2.2. in kerntaak 2 Het proces van garantiebepalingen tot garantieafwikkeling, de operationele processen in de werkplaats en diverse afdelingen waar de werkplaats indirect mee te maken heeft, het <u>proces van inkoop</u> en logistiek (dat wil zeggen dat materialen en arbeidsmiddelen steeds in voldoende mate voorradig zijn), administratieve processen.
					2 Voert werkzaamheden voor de werkplaats uit	- Motorvoertuigentechniek/Schadeherstel/Carrosseriebouw analyseert uit verschillende informatie en bronnen die hem ter beschikking staan gegevens om zodoende een juiste opgave van werkzaamheden met een tijdsduur en de <u>hieraan gekoppelde kosten</u> op te stellen. - Aan de hand van het werkoverleg en het verslag met actiepunten, evaluatie van processen/procedures werkplaats en functionerings- en beoordelingsgesprekken met werkplaatsmedewerkers, maakt de Werkplaatsmanager <u>investerings-</u>, opleidings- en verbetervoorstellen voor de werkplaats. Tevens leest en/of bespreekt en beoordeelt hij voorstellen die door werkplaatsmedewerkers worden ingediend. De <u>investerings-</u>, opleidings- en verbetervoorstellen koppelt hij terug aan het bedrijfsmanagement/leiding. - De analyse (klant)opdracht door de Werkplaatsmanager Schadeherstel vindt doorgaans plaats door na het stellen van de schadediagnose, eventueel in samenspraak met zakenskundige werkplaatsmedewerkers, de omvang (uren, <u>kosten</u>, werkzaamheden) van de schade verder te bepalen en vast te stellen met behulp van een calculatieprogramma. - <u>Kostprijsberekening en nacalculatie</u> geschiedt door het bedrijfsbureau
Werkvoorbereiden 92500 Technisch Tekenaar 92511 Tekenaar Constructeur 92512 Werkvoorbereider Fabricage 92513 Werkvoorbereider Installatie			x		1 Tekent technische producten	- De beroepsbeoefenaar verzamelt en interpreteert informatie die resulteert uit een <u>offerteaanvraag</u> of opdracht van een klant voor het fabriceren en/of installeren van een technisch product. - De tekenaar constructeur werkt ontwerpen van producten en productonderdelen uit. Hij doet suggesties met betrekking tot het ontwerp en maakt een voorconstructie voor een <u>offerte</u>.
					2 Verricht calculaties	Vervolgens maakt hij berekeningen en gestructureerde overzichten over factoren die de <u>kosten van het product</u> bepalen.

Kwalificatiedossier van de opleiding, crebonummer en uitstroom	niveau				Kerntaak	Omschrijving
	1	2	3	4		
						- Hij berekent de <u>kostprijs</u> van het product. Hij maakt investeringsberekeningen voor aan te schaffen productiemiddelen en berekent de doorlooptijd van het project. - Hij stelt een <u>commerciële offerte</u> op. Hij hanteert hierbij de doorlooptijd van het project, beschikbare menskracht in tijd en aantal en de (technische) mogelijkheden van het bedrijf. - Hij verwerkt de standaard leveringsvoorwaarden, <u>betalingsvoorwaarden</u> en geldigheidsduur van de <u>offerte</u> en biedt de offerte ter controle aan de leidinggevende aan. - Hij geeft persoonlijk een toelichting op de <u>offerte</u>.
					3 Begeleidt het productieproces	De werkvoorbereider fabricage maakt <u>nacalculaties</u> en <u>investeringsberekeningen</u>.
Woningstoffeerder 90960 Basis woningstoffeerder 90670 Allround woningstoffeerder		x			1 Legt vloerbedekking	De allround woningstoffeerder loopt de werkzaamheden na met de klant en zorgt ervoor dat bij de klant de <u>resterende betaling</u> wordt afgehandeld en laat de klant tekenen voor het geleverde werk en de verrichte werkzaamheden.
			x		2 Plaatst raambekleding en zonwering	De allround woningstoffeerder loopt de werkzaamheden na met de klant en zorgt ervoor dat bij de klant de <u>resterende betaling</u> wordt afgehandeld en laat de klant tekenen voor het geleverde werk en de verrichte werkzaamheden.
					3 Levert, plaatst en neemt artikelen retour	De allround woningstoffeerder zorgt ervoor dat bij de klant de <u>resterende betaling</u> wordt afgehandeld en laat de klant tekenen voor ontvangst.
					4 Neemt de maten op	De allround woningstoffeerder maakt aan de hand van de berekende maten een <u>vooralculatie</u> van de kosten en bespreekt deze met een ervaren collega/leidinggevende.
Zorghulp 91420 Zorghulp	x				1 Bieden van ondersteuning bij huishouden en wonen	- Ook helpt ze de zorgvrager bij boodschappen - De zorghulp werkt veilig, hygiënisch, <u>kostenbewust</u>, milieubewust en ergonomisch verantwoord

Bijlage 2: Aanvullende mbo-begrippen (op alfabet)

Geïnteriseerd is welke begrippen in het mbo 'hoog' scoren, dat wil zeggen in de kwalificatiedossiers veel voorkomen. Hierna volgt hiervan een overzicht met daarin:

- het begrip aansluitend op de begrippenlijst zoals die door de werkgroep onderwijs van CentiQ is vastgesteld
- de kwalificatiedossiers waarin het begrip voorkomt met tussen haakjes het niveau van de opleiding waarin het begrip volgens het kwalificatiedossier voorkomt
- het aantal keren dat het begrip in alle onderzochte kwalificatiedossiers in totaal voorkomt.

In onderstaande tabel zijn alleen de meest voorkomende begrippen geïnteriseerd. In bijlage 3 is de hele begrippenlijst die gehanteerd is opgenomen en is wederom aangegeven in welke opleidingen een begrip voorkomt, op welk niveau en hoe vaak.

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
(aan)betaling	Commercieel medewerker reizen (1), Interieuradviseur (1), Interieuradviseur (2), Manager handel (3) Verkoopsspecialist (3)	6
(betalings)afhandeling	Interieuradviseur (1)	1
(commercieel) actieplan	Commercieel medewerker reizen (3)	1
(commerciële) doelstellingen	Interieuradviseur (1) Ondernemer detailhandel (3)	2
(commerciële) offerte/offerteaanvraag	Audicien (5) Brood- en banketbakker (3), Creatief vakman (4), Exportmedewerker (1), florist (2), Interieuradviseur (1), Interieuradviseur (2) Luchtvaartlogisticus (2), Manager handel (3), Mediamanagement (1) Ondernemer detailhandel (2) Ondernemer detailhandel (3) Optiek (2) Pianotechniek (1) Pianotechniek (2) Pianotechniek (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (1) Werkvoorbereiden (1) Werkvoorbereiden (2)	24
(deel)begroting	Audicien (5), Manager handel (1), Mediamanagement (2) Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1), Optiek (2) Schoenhersteller(3), Sport en bewegen (6) Tandartsassistent (3) Trimmer gezelschapsdieren (2)	13
(deel)crediteringen	Commercieel medewerker reizen (2)	1
(extra) beloning	Brood- en banketbakker (3), Commercieel medewerker reizen (3), Kok (4), Manager opslag en vervoer (3) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (1)	5
(financiële) administratie	Creatief vakman (4)	1
(financiële) belangen	Juridisch medewerker (1)	1
(inkoop)prijzen	Audicien (5) Creatief vakman (4)	2
(marketing-) activiteiten	Creatief vakman (4)	1
(omgaan met) geld	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (3) Verkoper groene detailhandel (2)	2

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
(periodieke) rapportages	Sport en bewegen (6)	1
(te maken) kosten	Adaptatietechniek (4), Autotechniek (1, 2), Commercieel medewerker reizen (1), Creatief vakman (1), Eerste Dieselmotortechnicus (1) florist (2), Instructeur paardensport (2), Kok (4), Manager handel (1), Manager opslag en vervoer (2, 3), Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2, 3) Mediavormgever (1) Ondernemer detailhandel (1) Ondernemer detailhandel (2) Pianotechniek (2) Serviceadviseur Mobiliteitsbranche (1) Sociaal-cultureel werker (1) Vakbekwaam medewerker (3) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (2) Werkvoorbereiden (2)	25
(werkplaats)kosten	Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (1)	1
acquisitie- en verkoopactiviteiten	Exportmedewerker (1)	1
acquisitieactiviteiten	Exportmedewerker (1)	1
advies	Productiecoördinator (2)	1
afbreukrisico	In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (1)	1
afrekenen	Optiek (2) Tweewielertechniek (3)	2
afrekeningsystemen	florist (2, 3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoopsspecialist (3) Verkoper (3) Verkoper groene detailhandel (3)	9
balans	In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (3)	1
bandbreedte korting	Manager handel (3)	1
bank	Exportmedewerker (3)	1
Bank Settlement Plan (BSP)	Commercieel medewerker reizen (2)	1
bedragen	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (3) Verkoop mobiliteitsbranche (1)	2
begrote kosten	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (4)	1
beheersing van de kosten***	Kok (3)	1
beheren van de financiën	Maatschappelijke zorg (2)	1
berekeningen	Exportmedewerker (1)	1
betaalde arbeid	Sociaal-cultureel werker (1)	1
betaalwijze	Ondernemer detailhandel (4) Verkoop mobiliteitsbranche (1) Verkoopsspecialist (3) Verkoper (2) Verkoper groene detailhandel (3)	5
betalingen	Commercieel medewerker reizen (2), Exportmedewerker (3), Manager handel (4) Sociaal-cultureel werker (3) Verkoopsspecialist (3)	6
betalingsafpraak	Commercieel medewerker reizen (1) Commercieel medewerker reizen (2)	2
betalingscondities	Exportmedewerker (1) Productiecoördinator (3)	2
betalingsdocumenten	Exportmedewerker (3)	1
betalingstermijnen	Exportmedewerker (3) Podium en evenemententechniek (3)	2

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
betalingsvoorwaarden (conform de koopovereenkomst)	Manager handel (3), Mediamanagement (1) Ondernemer detailhandel (3) Werkvoorbereiden (2)	4
bewaken van het budget	Logistiek supervisor (1)	1
BTW	Creatief vakman (4), florist (2) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	6
budgetbeheersing	Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2)	1
budgetoverschrijdingen	Brood- en banketbakker (3), Kok (4)	2
budgetten	Audicien (5), Brood- en banketbakker (3), Interieuradviseur (1) Kok (4), Logistiek supervisor (2), Manager handel (1), Manager opslag en vervoer (1, 2, 3), Mediamanagement (2) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1) Optiek (2) Pianotechniek (2) Podium en evenemententechniek (3) Schoenhersteller(3) Sport en bewegen (3) Sport en bewegen (4), Sport en bewegen (6) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	21
Commercie	Manager handel (1)	1
commercieel	Commercieel medewerker reizen (1), florist (1) Productiecoördinator (1)	3
commercieel beleid	Ondernemer detailhandel (1)	2
commercieel werkbaar	Productiecoördinator (2)	1
commerciële beleidsvorming	Manager opslag en vervoer (3)	1
commerciële beoordeling	Productiecoördinator (1)	1
commerciële doelstelling	Commercieel medewerker reizen (3), florist (3),	2
commerciële keuzes	Gaming (1)	1
commerciële prijs	Florist (1)	1
commerciële resultaten	Commercieel medewerker reizen (3)	1
commerciële taken	Pedagogisch werk (3)	1
commerciële verkoopprijs	Productiecoördinator (1)	1
concurrentie	Ondernemer detailhandel (1)	1
consignatievoorraad	Chauffeur personenvervoer (1)	1
contract	Logistiek supervisor (3), Luchtvaartlogisticus (2), Manager opslag en vervoer (2), Mediamanagement (1) Verkoop mobiliteitsbranche (1)	6
contributie	Sport en bewegen (6)	
directe kosten	Manager opslag en vervoer (1)	1
doorverkoop	Verkoop mobiliteitsbranche (1)	1

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
economie	Operator C (3)	1
eindbedragen	Horeca-assistent (1)	1
exploitatie- en liquiditeitsbegroting	Ondernemer detailhandel (1)	1
factuur	Commercieel medewerker reizen (1), Commercieel medewerker reizen (2), Interieuradviseur (2) Middenkaderfunctionaris bouw-infra (3) Pianotechniek (1) Podium en evenemententechniek (3) Serviceadviseur Mobiliteitsbranche (1) Serviceadviseur Mobiliteitsbranche (3)	9
financieel adviseur	Ondernemer detailhandel (1)	1
financieel afhandelen	Medewerker versdetailhandel (1) Vakbekwaam medewerker (1)	2
financieel aspect	Manager handel (1) Middenkaderfunctionaris bouw-infra (1) Sport en bewegen (2) Trimmer gezelschapsdieren (2)	5
financieel beleid	Ondernemer detailhandel (1) Sport en bewegen (6)	3
financieel verantwoord afdelingsbudget	Logistiek supervisor (1)	1
financieel verslag	Sport en bewegen (6)	1
financiële administratie	Doktersassistent (3), instructeur paardensport (3) Optiek (2) Pianotechniek (3) Schoenhersteller (3) Tandartsassistent (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	8
financiële administratieve processen	Brood- en banketbakker (3), Chauffeur personenvervoer (1), Kok (4)	4
financiële administratieve werkzaamheden	Sport- en bewegingsbegeleider (2)	1
financiële consequenties	Interieuradviseur (1)	1
financiële doelstellingen	Manager opslag en vervoer (3)	1
financiële haalbaarheid	Creatief vakman (1)	1
financiële informatie	Audicien (5), Creatief vakman (4), Interieuradviseur (1), Manager handel (1), Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1) Pianotechniek (2) Schoenhersteller (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	12
financiële kennis	Juridisch medewerker (2)	1
financiële knelpunten	Mediamanagement (2)	1
financiële middelen	instructeur paardensport (3) Ondernemer detailhandel (1) Verkoper groene detailhandel (5)	3
financiële overzichten	Mediamanagement (2)	1
financiële planning	Sport en bewegen (6)	1
financiële rapportage	Optiek (2) Sociaal-cultureel werker (3)	1

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
financiële terugkoppeling	Kok (4)	1
financiën	Gaming (1), Manager handel (1), Manager opslag en vervoer (1), Mediatechnologie (1) Pedagogisch werk (3) Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2) Sport en bewegen (6)	7
financiering	Mediavormgever (3) Verkoop mobiliteitsbranche (1)	2
financieringsbronnen	Sport en bewegen (6)	1
financieringsmogelijkheden	Creatief vakman (4) Pedagogisch werk (3) Pianotechniek (3)	3
financieringsplan	Ondernemer detailhandel (1)	3
fraude	Juridisch medewerker (1)	1
gangbare betalingsmiddelen	Luchtvaartdienstverlener (2)	1
geldlade	Verkoper groene detailhandel (3)	1
geldtransport	Manager handel (4)	1
geldverstrekkers	Ondernemer detailhandel (1)	1
gemaakte/gekoppelde kosten	Brood- en banketbakker (3), Creatief vakman (4), florist (2) Trimmer gezelschapsdieren (2) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (2)	5
herstelkosten	Verkoper (4)	2
holdingbijdragen	Sport en bewegen (6)	1
huurovereenkomst	Trimmer gezelschapsdieren (2)	1
indirecte kosten	Manager opslag en vervoer (1)	1
inkomsten	Sport en bewegen (6)	2
inkoop	In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (1) Productiecoördinator (1) Trimmer gezelschapsdieren (2) Vakfunctionaris huisdierenbranche)3)	5
inkoopkanalen	Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (1)	2
inkoopplannen	Ondernemer detailhandel (2)	1
inkoopprijs	Creatief vakman (4), florist (2) Ondernemer detailhandel (2) Optiek (2) Pianotechniek (3) Productiecoördinator (1) Schoenhersteller (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Trimmer gezelschapsdieren (2) Vakfunctionaris huisdierenbranche (1)	10
inkoopproces	Manager opslag en vervoer (1) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (1)	2
inkoospecificaties	Brood- en banketbakker (3)	1
inkopen	In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (2),	1
inruilwaarde	Verkoop mobiliteitsbranche (1)	1
inschrijfbegroting	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2)	1

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
integrale schuldhulpverlening	Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2)	1
investeringen	Creatief vakman (4) Optiek (5) Pianotechniek (3), Schoenhersteller (3)	4
investeringsberekeningen	Werkvoorbereiden (3)	1
investeringsbesluit	Creatief vakman (4)	1
investeringskosten en -opbrengsten	Creatief vakman (4) Pianotechniek (3) Schoenhersteller(3)	3
investeringsmoment	Pianotechniek (3)	1
investeringsplan/-voorstellen	Ondernemer detailhandel (1) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (1) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (2)	6
jaarrekening	Creatief vakman (4) Middenkaderfunctionaris groothandel en logistiek voedsel en leefomgeving (2) Ondernemer detailhandel (1) Pianotechniek (3) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoper groene detailhandel (5)	7
juiste prijzen	florist (3), Manager handel (3) Ondernemer detailhandel (4) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoopsspecialist (3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoper groene detailhandel (3)	7
kassa(werk)	Sport en bewegen (3) Tweewielertechniek (3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4)	3
kassahandelingen	Apothekersassistent (1)	1
kasverschillen	Manager handel (4)	1
koop, huur of lease	Manager opslag en vervoer (1) Trimmer gezelschapsdieren (2)	2
koopovereenkomst/-contract	Interieuradviseur (1) Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoop mobiliteitsbranche (1) Verkoper (2)	4
kopen op krediet	Verkoopsspecialist (1) Verkoopsspecialist (3)	2
korting	Manager handel (3) Verkoopsspecialist (1)	2
kosten-batenanalyses	Luchtvaartlogisticus (3) Pianotechniek (3)	2
kostenbeperkende beheerstechnieken	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (4)	1
kostenberekeningen	Brood- en banketbakker (3), Kok (4) Verkoop mobiliteitsbranche (1)	3
kostenbewust	Allround operator (1), Helpende zorg en welzijn (2) Zorghulp (1)	3
kostenontwikkeling	Logistiek supervisor (1), Luchtvaartlogisticus (2)	3
kostenoverschrijding	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (3)	1
kostenoverzichten	ICT-beheer (1) Luchtvaartlogisticus (3)	2
kostprijs	Interieuradviseur (2), Luchtvaartlogisticus (3) Productiecoördinator (1) Werkvoorbereiden (2)	4
kostprijsberekeningen	Kok (3) Productiecoördinator (1) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (2)	3
langetermijncontracten	Manager opslag en vervoer (3)	1
leasing	Verkoop mobiliteitsbranche (1)	1
leveranciersfacturen	Commercieel medewerker reizen (2)	1

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
leveringscondities/-voorwaarden	Productiecoördinator (3) Verkoper (2)	2
leveringscontract	Productiecoördinator (3)	2
loonadministratie	Planner wegtransport (2)	1
marges	Vakbekwaam medewerker (3)	1
nacalculatie	Creatief vakman (4) Manager opslag en vervoer (1) Pianotechniek (1) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (2) Werkvoorbereiden (3)	6
nota	Podium en evenemententechniek (3) Tandartsassistent (3)	2
omzet	Brood- en banketbakker (3), In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (1), Kok (4), Logistiek teamleider(4) Vakbekwaam medewerker (3)	5
onderhandelingsruimte	Verkoop mobiliteitsbranche (1)	1
onverwachte kosten	Pianotechniek (2)	1
opslagkosten/-prijzen	Manager opslag en vervoer (1)	2
overige kosten	Florist (1)	1
personeelsbudget	Ondernemer detailhandel (1)	1
polissen en premies	Exportmedewerker (3)	1
prijs	Dierverzorger (1), Elektrotechnische installaties (3), florist (1), In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (3), Luchtvaartlogisticus (1), Manager handel (1), Manager handel (3) Operationele techniek (1) Pianotechniek (2) Schoenhersteller (2), Trimmer gezelschapsdieren (2) Verkoopsspecialist (1) Verkoper groene detailhandel (5)	17
prijs- en leveringsafspraken	In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (2)	1
prijsbeleid	Manager handel (1) Ondernemer detailhandel (1)	1
prijs-kwaliteitverhouding	Apothekersassistent (2), Middenkaderfunctionaris bouw-infra (1)	2
prijsonderhandeling	Verkoopsspecialist (2)	1
prijstelling	Aankomend verkoopmedewerker (1)	1
productprijs	Medewerker interieurtextiel (2)	1
ramingen	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2)	1
realisatiekosten	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (1)	1
reissom	Commercieel medewerker reizen (1)	1
rekeningen	Luchtvaartlogisticus (3) Middenkaderfunctionaris bouw-infra (3)	2
rekent de bestellingen af	Horeca-assistent (1)	1
resterende betaling	Woningstofferder (1, 2, 3)	3

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
restitutie	Commercieel medewerker reizen (2)	1
resultatenerkening	Ondernemer detailhandel (1)	1
ritprijzen	Manager opslag en vervoer (2)	1
salarisverhoging	Manager opslag en vervoer (3) Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche (1)	2
schades en betalingsproblemen	Exportmedewerker (3)	1
sociale verzekeringen	Manager opslag en vervoer (3)	1
sociale wet- en regelgeving	Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2)	1
sociale wetgeving	Manager opslag en vervoer (3)	1
spaarsystemen	Ondernemer detailhandel (4) Verkoopsspecialist (3) Verkoper (3) Verkoper groene detailhandel (3)	4
sponsoring	Sport en bewegen (6)	1
starten van een onderneming	Trimmer gezelschapsdieren (2)	1
subsidies	Sport en bewegen (6)	1
tarieven	Manager opslag en vervoer (2, 3) Trimmer gezelschapsdieren (2)	3
taxeren	Verkoop mobiliteitsbranche (1)	1
tenderopdrachten	Manager opslag en vervoer (3)	1
toegestane kosten	Brood- en banketbakker (3)	1
transportkosten	Exportmedewerker (3)	1
uitgaven	Podium en evenemententechniek (3) Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2)	2
uitgavengedrag	Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2)	3
uitgavenpatroon	Sociaal-maatschappelijk dienstverlener (2)	1
valuta	Commercieel medewerker reizen (1)	1
vastgestelde begroting	Creatief vakman (4) Pianotechniek (3) Verkoper groene detailhandel (5)	3
verhuur	Sport en bewegen (3)	1
verkoop	Apothekersassistent (1), Chauffeur personenvervoer (2), florist (3), In- en verkoper groothandel voedsel en leefomgeving (1) Mediavormgever (3) Sport en bewegen (3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Vakbekwaam medewerker (1) Vakbekwaam medewerker (4)	9
verkoop en kwaliteit	Commercieel medewerker reizen (3)	1
verkoop/ kassa	Apothekersassistent (1)	1
verkoopactiviteiten	Exportmedewerker (2) Manager handel (1)	2
verkoopadministratie	Manager handel (4) Verkoopsspecialist (3)	2

Begrip	Opleiding/kerntaak (kerntaak)	Aantal keren dat begrip is gebruikt
verkoopbaarheid	Verkoop mobiliteitsbranche (1)	1
verkoopcijfers	Exportmedewerker (2) Manager handel (1) Ondernemer detailhandel (1) Trimmer gezelschapsdieren (2)	6
verkoopcontract of de orderbevestiging	Exportmedewerker (3)	2
verkoopkansen	Verkoper (4)	1
verkooporder	Manager handel (4) Verkoopsspecialist (3)	3
verkoopprijs	florist (3), Kok (3) Vakfunctionaris huisdierenbranche (4) Verkoper groene detailhandel (2)	4
verkoopresultaten	Brood- en banketbakker (3), Kok (4)	2
verkooptransacties	Manager handel (4) Ondernemer detailhandel (3) Verkoopsspecialist (3) Verkoper (3) Verkoper groene detailhandel (3)	5
verschillende betalingswijzen	Horeca-assistent (1)	1
verschuldigde reissom	Commercieel medewerker reizen (2)	1
vervoerstarieven	Luchtvaartlogisticus (3)	1
verzekeringen	Commercieel medewerker reizen (1) Exportmedewerker (3) Verkoop mobiliteitsbranche (1)	3
verzekeringsagent/expert	Exportmedewerker (3) Eerste Dieselmotortechicus (3)	2
verzekeringsclaims	Commercieel medewerker reizen (2)	1
voor- en nacalculatie	Mediamanagement (2) Productiecoördinator (1)	2
voorcalculatie	Woningstofferder (4)	1
voorraad- en debiteurenadministratie	Exportmedewerker (3)	1
vrachtprijs	Planner wegtransport (1)	1
vreemde valuta	Luchtvaartdienstverlener (2)	1
waarde (inschatten)	Pianotechniek (2) Verkoper (4)	3
Werkbegroting	Middenkaderfunctionaris bouw-infra (2)	2
winst- en verliesrekening	Ondernemer detailhandel (1)	1
winstmarge	Creatief vakman (4), florist (2) Trimmer gezelschapsdieren (2)	3
wisselgeld	Chauffeur personenvervoer (1)	1
zorgsystemen	Audicien (5)	1

Bijlage 3: Mbo-begrippen gematcht met de standaard-begrippenlijst

Thema's + begrippen	Vergelijkbaar mbo-begrip geformuleerd in	
	document	kwalificatiedossier
A. Financiële kennis t.a.v. inkomsten en uitgaven		
(functie en waarde van) geld (binnen sociale, maatschappelijke, culturele en economische context)	financiële speelruimte, financiële situatie, onbetaald verlof	(omgaan met) geld, Commercie, commercieel beleid, commerciële taken, doorverkoop, economie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financieel aspect, financiële administratieve werkzaamheden, financiële knelpunten, financiële middelen, fraude, gangbare betalingsmiddelen, inkopen, investeringen, investeringsplan/-voorstellen, prijs, prijsonderhandeling, sociale verzekeringen, sociale wet- en regelgeving, sociale wetgeving
zakgeld	geen match	betaalde arbeid, inkomsten, salarisverhoging
bijbaantje	Cao's	betaalde arbeid, inkomsten, salarisverhoging
vakantiewerk	Cao's	betaalde arbeid, inkomsten, salarisverhoging
budget(teren)	financiële speelruimte, financiële situatie	(deel)begroting, begrote kosten, beheersing van de kosten, budgetbeheersing, budgetoverschrijdingen, budgetten, commercieel beleid, commerciële beoordeling, commerciële doelstelling, commerciële prijs, commerciële resultaten, directe kosten, economie, eindbedragen, financieel afhandelen, financieel aspect, financieel beleid, financieel verantwoord afdelingsbudget, financiële administratie, financiële consequenties, financiële doelstellingen, financiële knelpunten, financiële terugkoppeling, financiën, financiering, financieringsplan, geldlade, holdingbijdragen, indirecte kosten, inkomsten, inkoop, inkoopplannen, inkoopprijs, inkopen, inruilwaarde, juiste prijzen, koop, huur of lease, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenbewust, kostprijs, kostprijsberekeningen, langetermijncontracten, omzet, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, personeelsbudget, prijs, prijsbeleid, productprijs, reissom, sponsoring, starten van een onderneming
koopkracht	financiële speelruimte, financiële situatie, onbetaald verlof	commerciële prijs, economie, financieel afhandelen, financieel aspect, financieel beleid, financiële consequenties, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële overzichten, financiën, gemaakte/gekoppelde kosten, huurovereenkomst, inkomsten, inkoopprijs, investeringen, investeringsbesluit, investeringsplan/-voorstellen, juiste prijzen, koop, huur of lease, kosten-batenanalyses, langetermijncontracten, leasing, omzet, onderhandelingsruimte, prijs, prijsonderhandeling, rekeningen, rekent de bestellingen af, salarisverhoging, sociale wet- en regelgeving, subsidies
kosten levensonderhoud	financiële speelruimte, financiële situatie, onbetaald verlof	kostenbewust, kostenoverzichten, rekeningen, salarisverhoging
BTW/BPM	geen match	BTW

begroting	financiële speelruimte, financiële situatie	(commerciële) offerte/offerteaanvraag, (extra) beloning, (deel)crediteringen, (werkplaats)kosten, bandbreedte korting, beheren van de financiën, commerciële doelstelling, contributie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financieel beleid, financieel verantwoord afdelingsbudget, financiële administratie, financiële consequenties, financiële consequenties, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële overzichten, financiële planning, financiën, gemaakte/gekoppelde kosten, holdingbijdragen, indirecte kosten, inkomsten, inkoopplannen, inkoopprijs, inschrijfbegroting, investeringskosten en -opbrengsten, kasverschillen, kosten-batenanalyses, kostenontwikkeling, kostenoverschrijding, kostprijs, kostprijsberekeningen, loonadministratie, marges, nacalculatie, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, prijs, prijsbeleid, prijsstelling, ramingen, realisatiekosten, resultatenrekening, ritprijzen, salarisverhoging, sponsoring, subsidies
sparen (rente)	sparen	financiële doelstellingen, financiering, inkomsten, investeringen, spaarsystemen,
geld lenen (procenten)	geen match	financiële consequenties, financiën, financiering, inkomsten, investeringen, overige kosten, subsidies
bezittingen en schulden (rood staan)	financiële speelruimte, financiële situatie	(te maken) kosten, (deel)crediteringen, (werkplaats)kosten, bewaken van het budget, consignatievoorraad, directe kosten, economie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financiële kennis, financiële middelen, financiën, financiering, inkoopprijs, investeringen, investeringsbesluit, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenoverschrijding kostenoverzichten, langetermijncontracten, onverwachte kosten, overige kosten, resterende betaling
betalingsverplichting	financiële speelruimte, financiële situatie	(aan)betaling, (betalings)afhandeling, betaalwijze, betalingen, betalingsafpraak, betalingscondities, betalingsdocumenten, betalingstermijnen, betalingsvoorwaarden (conform de koopovereenkomst), commerciële prijs, contract, contributie, factuur, financiële consequenties, financiële informatie, financiële middelen, financiën, financiering, holdingbijdragen, huurovereenkomst, inkoopkanalen, inkoopplannen, inkoopproces, inkoopspecificaties, integrale schuldhulpverlening, investeringsbesluit, koop, huur of lease, koopovereenkomst/-contract, kopen op krediet, kostenbeperkende beheerstechnieken, langetermijncontracten, leasing, leveranciersfacturen, leveringscondities/-voorwaarden, leveringscontract nota, onderhandelingsruimte, prijs- en leveringsafspraken, prijsonderhandeling, rekent de bestellingen af, resterende betaling, restitutie, schades en betalingsproblemen, subsidies
betalingsachterstand	financiële situatie	exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financiering, inkoopkanalen, inruilwaarde, resterende betaling, restitutie, schades en betalingsproblemen
sociaal minimum		financiering, inkomsten
B. Financiële kennis t.a.v. producten en instanties		
functie van banken en verzekeraars	sparen, verzekeren	bank, Bank Settlement Plan (BSP), commerciële taken, economie, exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financieel adviseur, financieel beleid, financiële administratie, financiële informatie, financiële kennis, financiële rapportage, financiën, financieringsbronnen, fraude financieringsmogelijkheden, financieringsplan, geldtransport geldverstrekkers, investeringen, investeringsbesluit polissen en premies, sponsoring, starten van een onderneming
bank- en spaarrekening	financiële speelruimte financiële situatie, sparen	financiële administratie, inkomsten, investeringen, kostenoverzichten
polissen	verzekeren	financieel adviseur, financiële informatie, financiële kennis, financieringsmogelijkheden, investeringen, polissen en premies
verzekering	verzekeren	commerciële taken, economie, financiële kennis, inkoopproces

lening (rente/aflossingstermijn)	financiële speelruimte financiële situatie,	exploitatie- en liquiditeitsbegroting, financiële middelen, financiering, geldverstrekkers financieringsmogelijkheden, inkomsten, inkoopplannen, inkoopproces, integrale schuldhulpverlening, koop, huur of lease, kopen op krediet, kosten-batenanalyses, kostenoverzichten, langetermijncontracten, leasing
kredietvorm	financiële speelruimte	commerciële taken, financieel adviseur, financiële kennis, financiering, financieringsmogelijkheden, inkoopproces, koopovereenkomst/-contract, kopen op krediet,
financiële dienstverleners	financiële speelruimte, financiële situatie	(financiële) belangen, financieel adviseur, financieel beleid, financiële informatie, financiële kennis, financiën, fraude financieringsmogelijkheden, financieringsplan, geldtransport, geldverstrekkers, inkomsten, inkoopplannen, inkoopproces integrale schuldhulpverlening, investeringen, investeringsbesluit, investeringskosten en -opbrengsten, investeringsmoment, investeringsplan/-voorstellen, koop, huur of lease, koopovereenkomst/-contract, kostenbewust, leasing, polissen en premies, starten van een onderneming
BKR (Bureau Krediet Registratie)	financiële situatie	financieringsmogelijkheden, fraude geldverstrekkers, investeringen, integrale schuldhulpverlening, kopen op krediet
rol van Europese, landelijke en regionale overheden	geen match	sociale wet- en regelgeving, subsidies
(locale, nationale en internationale) belastingen	geen match	BTW,
belastingaangifte	geen match	fraude
effectenmarkt: aandelen/ obligaties/ opties	geen match	financieel adviseur, financiële doelstellingen, financiële kennis, financiering, financieringsmogelijkheden, geldverstrekkers inkomsten,
internationale geldstromen/beursen	geen match	contract, financieel adviseur, financiële doelstellingen, financiële kennis, financieringsmogelijkheden, geldverstrekkers holdingbijdragen, inkoopkanalen, investeringen
sociale verzekeringen	financiële speelruimte, financiële situatie, CAO's	economie, financiën, sociale verzekeringen, sociale wet- en regelgeving, sociale wetgeving
indexeringen	geen match	financieel aspect, financiële kennis, financiële overzichten,
balans en jaarrekeningen	geen match	(periodieke) rapportages, balans, bewaken van het budget, BTW, contract, economie, financieel afhandelen, financieel aspect, financieel verslag, financiële administratie, financiële doelstellingen, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële overzichten, financiële planning, financiële rapportage, holdingbijdragen, investeringskosten en -opbrengsten, jaarrekening, kostenoverzichten, kostprijsberekeningen, rekeningen, resultatenrekening

C. Financiële vaardigheden		
rekenen met geld (munten en bankbiljetten benoemen, prijzen aflezen, prijzen optellen, prijzen afronden etc.)	financiële speelruimte, financiële situatie	(inkoop)prijzen, afrekenen, afrekenensystemen, bandbreedte korting, bedragen, begrote kosten, beheren van de financiën, berekeningen, commercieel beleid, commercieel werkbaar, commerciële beleidsvorming, commerciële beoordeling, commerciële prijs, commerciële resultaten, commerciële verkoopprijs, directe kosten, eindbedragen, factuur, financieel afhandelen, financieel aspect, financiële administratie, financiële administratieve processen, financiële administratieve werkzaamheden, financiële consequenties, financiële doelstellingen, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële middelen, financiële terugkoppeling, financiën, financiering geldlade, gemaakte/gekoppelde kosten, herstelkosten, indirecte kosten, inkomsten, inkoop, inkoopprijs, inkopen, inruilwaarde, integrale schuldhulpverlening, investeringen, investeringsberekeningen, investeringskosten en -opbrengsten, juiste prijzen, kassa(werk), kassahandelingen, kasverschillen, koop, huur of lease, kopen op krediet, korting, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenberekeningen, kostenoverschrijding, kostprijs, kostprijsberekeningen, leasing, loonadministratie, marges, nacalculatie, omzet, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, prijs prijsonderhandeling, prijsstelling, productprijs, realisatiekosten, reissom, rekent de bestellingen af, restitutie, ritprijzen, salarisverhoging, sociale wetgeving
(elektronisch) betalen	geen match	betalingscondities, betalingstermijnen, betalingsvoorwaarden (conform de koopovereenkomst), factuur, financieel afhandelen, financiële administratieve processen, prijs
geautomatiseerd betalingsverkeer (pinnen, internet)	geen match	betalingscondities, betalingstermijnen, factuur, gangbare betalingsmiddelen
rekening openen	geen match	geen match
(be)sparplan opstellen	financiële speelruimte, financiële situatie	geen match
administratie bijhouden	financiële speelruimte, financiële situatie	(commercieel) actieplan, (commerciële) doelstellingen, (financiële) administratie, beheersing van de kosten, beheren van de financiën, berekeningen, bewaken van het budget, commerciële doelstelling, commerciële taken, commerciële verkoopprijs, consignatievoorraad, contract, directe kosten, factuur, financieel afhandelen, financiële administratie, financiële administratieve processen, financiële consequenties, financiële doelstellingen, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële overzichten, financiële rapportage, financiën, financiering, geldlade, gemaakte/gekoppelde kosten, herstelkosten, huurovereenkomst, indirecte kosten, inkomsten, inkoop, inkoopprijs, inkoopproces, inruilwaarde, investeringskosten en -opbrengsten, kassa(werk), kassahandelingen kasverschillen, korting, kostenbeperkende beheerstechnieken, kostenbewust, kostenontwikkeling, kostenoverschrijding, kostenoverzichten, langetermijncontracten, leasing, loonadministratie, nacalculatie, nota, omzet, onverwachte kosten, opslagkosten/-prijzen, overige kosten, personeelsbudget, prijs, restitutie, resultatenrekening, salarisverhoging
bezwaar- en beroepsprocedures	geen match	financiële rapportage, financiering, fraude, integrale schuldhulpverlening, kopen op krediet, restitutie,

D. Consumentenbewustzijn		
consumenten-/koopgedrag (keuzen, behoeften, inkomen e.d.)	financiële speelruimte, financiële situatie	acquisitieactiviteiten, advies, commerciële doelstelling commerciële keuzes, concurrentie, financiële informatie, financiële knelpunten, financiële middelen, financiën, inkomsten, integrale schuldhulpverlening, koop, huur of lease, kostenbewust, onderhandelingsruimte, prijs, prijsonderhandeling, schades en betalingsproblemen
reclame/commercie	geen match	(marketing-) activiteiten, acquisitie- en verkoopactiviteiten, acquisitieactiviteiten, afbreukrisico, Commercie, commerciële doelstelling, commerciële keuzes, commerciële resultaten, commerciële taken, commerciële verkoopprijs, doorverkoop, financieel beleid, financiële haalbaarheid, financiële informatie, financiële kennis, financiële knelpunten, financiële middelen, financiële planning, investeringen, onderhandelingsruimte, prijs, prijsbeleid, productprijs, sponsoring
consumentenorganisaties (consumentenbond, Radar, Kassa)	financiële speelruimte, financiële situatie	financieringsplan, inkomsten, kostenbewust, onverwachte kosten, schades en betalingsproblemen
productinformatie	geen match	financiën, inkoop, inkoopkanalen, koop, huur of lease, kopen op krediet, prijs, prijsbeleid, prijsonderhandeling, prijsstelling, productprijs, sponsoring
relatie prijs-kwaliteit	geen match	commercieel werkbaar, commerciële beleidsvorming, commerciële beoordeling commerciële doelstelling, financieel beleid, financiële kennis, financiële middelen, financiën, financiering, inkoop juiste prijzen, kosten-batenanalyses, kostenbewust, leasing, prijs, prijsbeleid, prijs-kwaliteitverhouding, prijsstelling
milieu-effecten	geen match	financieel beleid, financiën, investeringen, kostenbewust, subsidies

